

PREMOGOVNIK

V E L E N J E

RUDAR

ČASOPIS PREMOGOVNIKA VELENJE IN POVEZANIH DRUŽB

Junij 2008

6

številka

Izhaja od leta 1953

55 LET

V jami dve novi sodobni dizelski lokomotivi

stran 4

**Mednarodna delavnica
o premogovnih plinih**

stran 6

Izvolili smo svet delavcev

stran 24

Priloga o upokojenih sodelavcih

Nova dizelska lokomotiva

stran 4

Mednarodna delavnica o premogovnih plinih

stran 6

Izvolili smo svet delavcev

stran 24

Energija nas je povezala

stran 34

VSEBINA

- 4 | V jami dve novi sodobni dizelski lokomotivi
- 5 | Svetilkarna preseljena
- 6 | Premogovni plini – varovanje pred njimi in njihova izraba
- 9 | Ekskurzija DIT v NE Krško
- 10 | Samo eno Zemljo imamo!
- 12 | Sklenjen letošnji Gospodarski izziv
- 13 | Počastitev znanja
- 14 | Potopljeni spomini
- 15 | Pripravljena na skok in delo v jami
- 16 | Poslovili smo se od 202 sodelavk in sodelavcev
- 18 | Dan rudarjev
- 20 | Na obisku: Ludvik Glavnik
- 22 | Hodimo, hodite, hodijo!
- 23 | Investicije velikih so lahko priložnost malih
- 24 | Izvolili smo svet delavcev
- 26 | Karbon za čisto okolje
- 28 | Častno delo za svoje in domovino
- 30 | V ERICu gostimo novo razstavo
- 32 | Zdravje
- 34 | Energija nas je povezala
- 38 | Uspel 2. Cviklov memorial
- 43 | Nagradna križanka

PRAZNIK VSEH NAS

Dandanes bi že težko našli dogodek ali skupino ljudi, ki nimajo svojega praznika. Morda je bolj kot to, da je ponavadi ta dan dela prost, pomembnejše, da obudimo spomin na pretekle dogodke, dosežke in zgodovinska dejstva, ki so se na ta dan zgodili. Da jim s tem namenimo pozornost, ki jim pripada.

Dan rudarjev ima za vse nas, ki smo tesno povezani s premogovništvom, prav poseben pomen. Na ta dan morda še posebej pozorno razmišljamo o delu, ki je v več kot 130 letih zaznamovalo in oblikovalo našo Šaleško dolino.

Oblikovalo in zaznamovalo pa je tudi naša življenja. In jih še vedno. Pridobivanje premoga je tudi danes, v modernih časih, kot radi rečemo – kljub vsej napredni in razviti tehnologiji – izjemno zahtevno in naporno; pomembnost tega dela se ne zmanjšuje.

V Premogovniku Velenje dajemo izobraževanju velik poudarek. Zavedamo se namreč, da lahko današnjemu hitremu razvoju sledijo le zaposleni, ki so se pripravljani in sposobni vedno znova učiti, osvajati nova znanja, se spoznavati z najnovejšimi tehnologijami. Le na ta način bomo lahko hodili v korak s časom, ki išče vedno nove načine pridobivanja energije, ki stremi k njeni smotnejši, manjši in ekološko čim manj oporečni proizvodnji in porabi.

Premog bo tudi v prihodnje izredno pomemben energent, saj pričakujemo, da bo tudi v naslednjih 20, 30 letih tretjina energije, proizvedene v Sloveniji, vezana na premog. Pri tem pa se moramo truditi, da z zalogami premoga in energijo čim gospodarnejše ravnamo ter si prizadevamo za čim hitrejšo izgradnjo bloka 6 Termoelektrarne Šoštanj, s katerim bomo lahko zadane načrte tudi uresničili.

Verjamem in trdno sem prepričan, da je vsak izmed nas ponosen, da smo rudarji – rudarska kladivca ne zaznamujejo samo nas, rudarjev, ampak na simbolni ravni tudi mesto Velenje in celotno Šaleško dolino, saj je naša dolina nastala in se razvila prav zaradi potreb rudarstva.

In čeprav je Premogovnik Velenje v preteklosti veliko vzel – naravi in ljudem, saj vemo, da so morale zaradi potreb pridobivanja premoga in s tem povezane energije številne domačije na velikem delu območja Šaleške doline pod vodo – po drugi strani tudi ogromno daje. Daje zaposlitev in kruh številnim družinam, daje preskrbo z energijo vsej Sloveniji, svoje dejavnosti pa širimo tudi na tuje trge.

Ob vašem prazniku vam iskreno čestitam – vsem in vsakomur posebej. Zavedam se namreč, da je za dobro poslovanje družbe potreben prav vsak njen najmanjši del. Prijazno vas tudi vabim, da se nam v soboto, 28. junija, pridružite na že 48. Skoku čez kožo in s tem pripomorete, da bo 3. julij – praznik rudarjev – resnično praznik vseh nas. Srečno!

dr. Milan Medved, direktor

RUDAR

Časopis Premogovnika Velenje
in povezanih družb,
junij 2008, številka 6

IZDAJATELJ

Premogovnik Velenje

UREDNIŠTVO

Glavna in odgovorna urednica:
Diana Janežič
Novinarka in lektorica:
Dragica Marinšek
Naslov: Uredništvo Rudarja,
Partizanska 78, 3320 Velenje,
tel. 03/899-63-96, fax.
03/5869-131
e-pošta: diana.janezic@rlv.si

UREDNIŠKI ODBOR

Tadeja Mravljak Jegrišnik, predsednica,
Diana Janežič, glavna in odgovorna urednica,
Dragica Marinšek, lektorica, Pavel Skornšek,
Proizvodnja, Branko Mlinšek, svet delavcev,
Tomo Lipnik, sindikat,
Helena Šumah, HTZ IP

OBLIKOVANJE

Ivo Hans Avberšek,
StudioHTZ IP, d.o.o., Velenje
e-pošta: ivo.avbersek@rlv.si

TRŽENJE OGLASOV

Studio HTZ IP, d.o.o., Velenje
kontakt: David Koren,
tel. 03/5871-774, GSM
051-301-634,
e-pošta: david.koren@rlv.si;

TISK

Eurograf, d.o.o., Velenje

NAKLADA

4000 izvodov

Mesečnik Rudar prejemaajo zaposleni v Premogovniku Velenje in povezanih družbah brezplačno. DDV po stopnji 8,5%. Poština plačana pri pošti 3320.

NASLOVNICA

Dizelska lokomotiva
foto Hans

Dr. Milan Medved je izročil ključ nove lokomotive strojniku Mihi Reponju, desno ob njem sovoznik Aleš Križevnik.

V JAMI DVE NOVI SODOBNI DIZELSKI LOKOMOTIVI

Pred 25 leti smo v velenjskem premogovniku dobili prvo dizelsko lokomotivo. Ta jubilej smo po svoje obeležili z dvema novima dizelskima lokomotivama, ki smo ju dali v jamo letos.

V četrtek, 12. junija, je bila v centralni remizi visečih dizelskih lokomotiv zagnana nova dizelska lokomotiva - DZ 1800 2+2 Scharf, eno podobno pa smo zagnali že pred dvema mesecema. Namenjena je transportu materiala in ljudi po enotirnih visečih progah. Zasnovana je za obratovanje v rudnikih s podzemeljsko eksploatacijo v eksplozijsko nevarnih področjih s koncentracijo metana do 1,5 odstotka. Členkasta izvedba dizelske viseče lokomoti-

ve omogoča precejšnjo gibljivost v jamskih prostorih in razstavitev v posamezne transportne enote.

K zagonu lokomotive smo povabili tudi novinarje in druge goste in direktor dr. Milan Medved je zbranim kratko predstavil osnovne podatke o Premogovniku Velenje, ob tem pa poudaril, da 4 milijone ton odkopanega premoga pomeni množico vzporednih dejavnosti, ki omogočajo pridobivanje premoga in njegov transport na površino.

Dr. Medved: »V tem trenutku obvladujemo okoli 50 kilometrov podzemnih prostorov in premogovnik predstavlja kompleksen logistični proces, ki zahteva tudi velik transportni sistem. Po naših podatkih letno transportiramo okoli 90.000 voznih enot materiala. Danes predstavljena dizelska lokomotiva je nosilni steber tega transportnega sistema. Ponosni smo na ti dve novi pridobitvi, ki sta zahtevni tudi v finančnem smislu, a v velenjskem premogovniku smo

odločeni, da bomo z modernizacijo delovnih procesov nadaljevali.«

Zadnja dizelska lokomotiva nosi številko 19, trenutno pa jih v proizvodnem procesu obratuje 10.

Preden je direktor izročil ključne nove lokomotive njenemu strojniku Mihi Reponju iz Jamske strojne službe, je tehnolog za tovrstno opremo **Vito Jelen** povedal nekaj tehničnih podatkov o lokomotivi: »Strojni del vsebuje dizelski motor z varnostno opremo, ki je potrebna za uporabo v eksplozijsko ogroženih področjih, hladilne komponente, hidravlično črpalno enoto, rezervoarja za gorivo in hidravlično tekočino, zagonsko enoto ter avtomatsko protipožarno opremo.

DZ 1800 poganja 4-cilindrični, glede na vsebnost škodljivih snovi optimirani serijski dizelski motor D 924 TI-Ex firme SMT Scharf. Motor razvija nominalno moč 80 kW in deluje po principu direktnega vbrizga z turbo polnilnikom in hlajenjem polnilnega zraka.

V jami delujejo tri podobne lokomotive, ki bistveno izboljšujejo transport materiala. Lokomotivo sestavljajo pogonski del, štirje pogoni, krmilna enota in dvizna gred za prevažanje tovora.

Skupna dolžina lokomotive je okoli 37 metrov, teža 11 ton, lahko pa prevaža bremena do 21 ton. Je členkaste izvedbe, sestavljiva in povezana z veznimi krogličnimi drogovi. Ima hidravlično in električno napeljavo. Izdelana je po zadnjih standardih in lahko premaguje naklone tudi do 18°, z največjimi obremenitvami. Vgrajene ima varnostne elemente in v primeru prekoračitve hitrosti se prek centrifugalnih izklopilcev zavstavi.

Lokomotiva ima tudi protipožarni sistem in se v primeru požara lahko sama pogasi.«

Tadeja Mravljak Jegrišnik

SVETILKARNA PRESELJENA

Direktor GOST-a Ivan Žilič je v začetku leta napovedal, da bo do septembra urejena nova jedilnica. Prvi pogoj za to je izpolnjen, saj smo del svetilkarne, kjer bo nova jedilnica, že preselili.

V Jamski elektro službi, ki jo vodi **Ladislav Venišnik**, so pripravili idejni načrt preselitve, potem ko so pred pol leta izvedeli, da je na mestu svetilkarne načrtovana nova jedilnica. »Načrt je temeljil na dejstvu, da smo z zmanjšanjem števila zaposlenih zmanjšali tudi številko rudarskih svetilk, in sicer s 2.700 na 1.900, in da se naši zaposleni, ki vzdržujejo in izdajajo svetilke, lahko preselijo v manjše prostore,« je uvodoma dejal Venišnik.

Pred dobrima dvema mesecema je stekla izdelava novih prostorov. Prezidali so dva obešalnika v črni garderobi, kjer je zaradi zmanjševanja števila zaposlenih prav tako potrebno manj garderobnega dela, uredili pa so tudi dva prostora remontnih delavnic, ki sta bila nezasedena.

Zaposleni v svetilkarne so z novimi prostori zadovoljni, saj so ustreznejši od starih. V njih je boljše zračenje in tudi dnevna svetloba, ki je prej ni bilo, poleg tega je serviser rudarskih svetilk pridobil svoj prostor. Boljši je tudi pregled nad odrom z rezervnimi svetilkami ob steni.

»Prestavili smo, seveda, tudi polnilne odre za rudarske svetilke, jih preštevilčili v smiselno zaporedje in jih hkrati pripravili za nadgradnjo z računalniško kontrolo svetilk, kar naj bi izvedli v prihodnjih mesecih.

S tem bi pridobili dve izboljšavi: za vsako svetilko bi vedeli, kolikokrat je bila v jami in do katere mere je bila izpraznjena. Slednji podatek je pomemben za obnovo celic, kajti v svetilkah so suho polnjene celice, katerih slabost je, da se v primeru, da jih polnimo, preden so povsem izpraznjene, hitreje izrabijo. Z računalniškim nadzorom bi lahko ugotovili stanje celic ter jim s tem podaljšali življenjsko dobo in svetilnost svetilke.

Prav tako pa bi tudi natančno vedeli, kje je katera svetilka, pa tudi, ali je bila postavljena v oder in ali se polni ali ne. Sedaj se lahko zgodi tudi, da je vložena narobe in se ne polni,« je nadaljnje načrte predstavil Venišnik.

Diana Janežič

PREMOGOVNI PLINI – VAROVANJE PRED NJIMI IN NJIHOVA IZRABA

Premogovnik Velenje je od 4. do 6. junija organiziral mednarodno delavnico na temo »Premogovna (toplogredna) plina CO₂, CH₄ - varnost, preventiva, ravnanje, izkoriščanje«. V dveh dneh je na njej sodelovalo okoli 70 domačih in tujih strokovnjakov, ki so si tretji dan ogledali jamo Premogovnika Velenje in TE Šoštanj.

Na delavnici so v prvem delu predstavili rezultate večletnega projekta »Model za preventivno prepoznavanje izbruhov premoga in plina, zasnovan na geofizikalnih meritvah« ter rezultate razvojnih projektov, ki se navezujejo na ta projekt ali ga dopolnjujejo.

Pri projektu so v zadnjem desetletju sodelovali številni domači strokovnjaki iz Premogovnika Velenje, NTF, Inštituta Jožef Stefan, Inštituta za rudarstvo, geotehnologijo in okolje, Geološke

ga zavoda Slovenije, Kemičnega inštituta Ljubljana in ERICa Velenje. Domače znanstveno raziskovanje je v zadnjih letih preraslo v mednarodno, saj so se vanj vključili številni znanstveniki iz nemških inštitutov, fakultet in podjetij. Za projekt so bila pridobljena tudi evropska sredstva iz programov Eureka in ProInno 2. Drugi del delavnice je bil namenjen obravnavi ravnanja s premogovnimi plini ter njihovega izkoriščanja. Projektne aktivnosti

so usmerjene v razvoj in uporabo novih modernih tehnik pridobivanja premogovnih plinov iz premogovih slojev večjih debelin. Poudarek je bil predvsem na izkoriščanju metana v pogojih nizke koncentracije, ki jo znižuje vsebnost plina CO₂ in onemogoča uporabo klasičnih tehnologij izkoriščanja, ki so v svetu že poznane.

Kot je poudaril direktor Premogovnika Velenje dr. Milan Medved, se v podjetju dobro zaveda-

Mag. Bojan Lajlar (desno), vodja Projektive, je bil kot predsednik organizacijskega odbora zadovoljen s potekom in rezultati delavnice ter udeležbo na njej.

mo problematike premogovnih plinov – ogljikovega dioksida in metana, ki sta nevarna pri rudarjenju, in hkrati tudi toplogredna plina, ki vse bolj ogrožata okolje: »To sta plina našega delovnega okolja, kjer se trudimo delati varno, preventivno in ekonomično, na drugi strani pa se z obema plinoma ukvarjamo tudi v smislu njunega potencialnega izkoriščanja za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov v okolje.

Namen delavnice je bil pojasniti razvojno-raziskovalno delo na področju teh dveh plinov ter spodbuditi nadaljnje delo. Zadovoljni smo, da so dosednji rezultati plod sodelovanja med našimi in mednarodnimi strokovnjaki ter prakse in znanja v našem premogovniku in znanja s fakultet, z inštitutov.

Delavnica je bila priložnost za soočenje različnih stališč o tej problematiki. Premogovnik Velenje bo tudi v prihodnje podpiral razvojno-raziskovalno delo na tem in drugih področjih, še posebno v mednarodnem merilu, za katerega je moč dobiti sredstva iz evropskih skladov.«

RAZISKAVE ZA VEČJO VARNOST

Premogovni plini, ki se nahajajo v lignitnem sloju, ogrožajo velenjski premogovnik že od začetka odkopavanja premoga v njem. O tem pričajo nesreče, ki so se dogajale v preteklosti. Zadnji izbruh premoga in plina se je dogodil leta 1977, zadnji izbruh plina pa leta 2003.

Kot pojasnjuje dr. Simon Zavšek, koordinator slovenskega dela projekta, so izbruhi premoga in plina ali samo plina, če izhajamo iz ECE klasifikacije, ki jo je Ekonomska komisija za Evropo sprejela leta 1993, glede na vzroke (energijo in začetek pojava) uvrščeni med dinamične pojave v rudarstvu. V splošnem imajo dinamični pojavi nekatere skupne značilnosti, kot so: skupni vplivni dejavniki, pogoji za nastanek, znaki pred nastankom, teoretična izhodišča na osnovi akumulirane in sproščene energije ter nagnjenost oziroma dovetnost premoga za te pojave.

»Medtem ko so se v preteklosti iz-

Nemški in slovenski partnerji pri projektu obvladovanja jamskih plinov so veliko dela opravili v jami Premogovnika Velenje. foto Igor Veber

bruhi premoga in plina pojavljali predvsem pri izdelavi smernih prog, se izbruhi plina dogajajo predvsem na odkopih. Med pomembnejša spoznanja in prenos raziskav v prakso lahko uvrstimo opis mehanizma izbruha premoga in plina ter kategorizacijo jam Premogovnika Velenje glede na nevarnost, ki sta sestavni del projekta varnostnih ukrepov,« pojasnjuje dr. Zavšek.

Lignit je v splošnem zelo heterogen in porozen material, v porah pa se nahajajo vlaga in premogovni plini. Ta kompleksni medij se nahaja v sloju, na globini 400 m, pod tlakom okrog 100 barov. Način odziva plinov v opisanih razmerah je odvisen predvsem od fizikalno kemičnih lastnosti.

Premogovna plina se zelo razlikujeta. Metan je praktično idealen plin in je pri teh tlakih stisnjen, deloma adsorbiran, lahko pa zaradi razlike tlakov in koncentracije tudi prosto potuje po strukturi sloja.

Ogljikov dioksid je nasprotno značilno realen plin, katerega delež, ki se nahaja nad parcialnim tlakom (60 bar), je utekočinjen. Zaradi velike adsorpcijske kapacitete, ki se večja s tlakom, je večinoma vezan na strukturo premoga. Primarni tlak se poveča zaradi odkopavanja, okrog katerega se širijo dinamične napetosti. Posamezne komponente napetosti so lahko zaradi odkopavanja tudi do 4-krat večje. Zaradi dinamične komponente tlaka, ki se prostorsko

in časovno spreminja in vpliva na lignit ter z vlago in plini napolnjenimi porami, je preučevanje teh pojavov še toliko bolj zahtevno.

Dr. Zavšek: »Čeprav smo z dolgotrajnimi raziskavami potrdili mehanizem izbruha premoga in plina, pa so vloga plinov, proces porušitve in lastnost premoga, ki je vzrok krhke porušitve lignita, še predmet dodatnih preverjanj in interdisciplinarnih raziskovanj. Zaradi zahtevne problematike reševanja nenadnih in nepredvidljivih pojavov in številnih vplivnih dejavnikov, ki sodelujejo pri tem, smo se v Premogovniku Velenje pred leti odločili za sodelovanje s tujimi raziskovalci.

Rezultati raziskav, ki temeljijo na geofizikalnih meritvah v horizontalnih vrtninah, ki so vrtane po osi predvidenih jamskih prog, bodo omogočali bolj varno in obenem tudi ekonomično odkopavanje lignita v prihodnje.

Poleg vpliva na varnost pri delu pa lahko o CO₂ razmišljamo še drugače. Imamo plin, s katerim se moramo soočiti in boriti. Zakaj bi čakali, da se pojavi zaradi odkopavanja na odkopu, kjer nam povzroča težave, potem pa bi ga vodili iz jame in spuščali v zrak? Zakaj ga ne bi kar zajeli in izkoristili? Kje in kako, še ne vemo, bo pa to na odkopu in potrebna bo še kakšna tehnična rešitev, da bo to izvedljivo.

Ko je plin v cevovodu, je tudi v cisterni in je obvladljiv. Na odko-

pu pridobimo večjo varnost, boljše delovno okolje, manj ustavitv delovnega procesa, na okolje manj vplivamo z izpusti, metan pa je mogoče izkoristiti še tako, da zgori v termoelektrarni. Ta prihranjena energija izplača strošek, ki bo nastal z manipulacijo s CO₂.«

DELAVNICA PRESEGLA PRIČAKOVANJA

Prof. dr. Jože Pezdič, NTF Ljubljana, ki že 12 let sodeluje s Premogovnikom Velenje v teh projektih, je bil med organizatorji delavnice, vendar je vseeno suvereno zatrdil, da je delavnica uspela: »Menim celo, da je presegla pričakovanja. Udeležili so se je mnogi strokovnjaki, ki so z nami začeli delati pri tem projektu že pred 10. leti in novi ljudje. Med njimi je tudi nekaj mojih bivših študentov, za katere moram reči, da so odlično pripravili predstavitev. Vse predstavitve so bile na visokem nivoju, ugotovitve pa bodo koristile tako Premogovniku Velenje kot širši javnosti ter tako načinu odkopavanja kot odnosu med varnostjo pri delu in ekonomsko računico.

Naše ugotovitve so v skladu s pričakovanji vodstva Premogovnika oziroma strokovnjaki, ki na teh področjih že dalj časa delajo. Te ugotovitve ne bodo podrle vašega ustaljenega načina odkopavanja premoga ali ga močno podražile; Premogovnik Velenje bo lahko še naprej deloval, a z več trdnimi podatki oziroma z večjo

verjetnostjo, da to, kar delate, delate prav.

Kako naprej? Zastaviti je treba sodelovanje med posameznimi projekti, urediti prenos podatkov med projekti, povezati se z mednarodnimi projekti v programu Eureka – vse to mora zastaviti Premogovnik Velenje, ki ve, kaj želi doseči, in katere vire lahko za to porabi. Trenutek je pravi, kajti načrtovana cena premoga je konkurenčna in prodaja premoga je zagotovljena.«

Dr. Andreas Weller prihaja s tehnične univerze Clausthal, nekdanje rudarske fakultete, ki ima dobre povezave s premogovništvom in proizvajalci rudarske opreme: »Organizacija mednarodne delavnice ob koncu projekta je dobra ideja in dobra priložnost, da predstavimo naše rezultate, jih prediskutiramo z drugimi strokovnjaki ter hkrati dobimo podporo pri vaših sodelavcih. Zame je bilo zanimivo poslušati tudi predstavitve drugih projektov, slišal sem nekaj zanimivih idej, podatkov. Povezovanje vseh teh idej zagotovo lahko privede do dobrih rezultatov. Zelo dober občutek imam tudi zato, ker sem spoznal, da sta pri vas takšno sodelovanje in znanstveno raziskovanje cenjena in dobro sprejeta. Problematika toplogrednih plinov ni le stvar vašega podjetja ali te panoge, ampak je široka, zato sem prepričan, da bodo naša dognanja lahko koristila še komu. Zato bi morali razširiti vedenje o tem in sodelovanje še z

drugimi subjekti. Upam, da vaš premogovnik ne bo edino podjetje, ki bo uporabljalo moderno tehnologijo preventive pred izbruhi plinov.«

Dr. Thomas Richter je koordinatorski nemškega dela projekta: »Lansko jesen smo se z dr. Medvedom in dr. Zavškom pogovarjali o pripravi takšne delavnice in vesel sem, da je do realizacije te ideje prišlo. Potrdila se je kot dobra ideja.

Veliko smo naredili, veliko smo se pogovorili, vendar imamo še veliko dela pred seboj. Pregledali smo delo do enega nivoja, zastavili smo določene probleme, zdaj lahko nadaljujemo. Največji uspeh delavnice pa je, da smo soočili različna mnenja o istih stvareh, pridobili več podatkov za reševanje iste problematike. Delavnica nam je porodila nove ideje, kako se lotiti reševanja istih problemov na druge načine, v drugih smereh.

Z vašimi strokovnjaki sodelujem že od leta 1995 - začelo se je z meritvami in s samo eno geofizikalno metodo. Moja ideja je bila že tedaj, in hitro jo je sprejel tudi dr. Zavšek, da moramo vključiti strokovnjake z drugih področij. V Nemčiji smo povezali ljudi z univerz, inštitutov in iz podjetij, ki so visoko specializirani iz geofizike. Po vseh teh letih raziskovanja poznamo metodo, ki nam bo pomagala reševati probleme, na drugi strani pa vemo, katere metode dela moramo opustiti.«

Diana Janežič

Prof. dr. Jože Pezdič

Dr. Thomas Richter

Dr. Andreas Weller

EKSKURZIJA DIT V NE KRŠKO

Nuklearna elektrarna Krško predstavlja kot edina elektrarna v Sloveniji s proizvodnjo električne energije s pomočjo cepitve jeder posebnost in hkrati zanimivost v slovenskem prostoru.

NE Krško je pričela z obratovanjem leta 1983 in je v skupni lasti Republike Slovenije in Republike Hrvaške, s svojimi 676 MW električne moči na pragu elektrarne pa predstavlja pomemben elektroenergetski objekt za obe državi.

V četrtek, 29. maja, se je DIT ob pomoči direktorja Premogovnika Velenje odpravil na ekskurzijo v NEK, kjer je člane DIT prijazno sprejela Ida Novak Jerele, predstavnica Službe za odnose z javnostmi v NEK.

Po temeljitnem varnostnem pregledu pri vходу je sledila predstavitev NEK in način proizvodnje električne energije s pomočjo jedrske veržne reakcije. V NEK namreč poteka proizvodnja toplote, posledično električne energije, s pomočjo cepitve jeder obogatene urana (^{235}U).

V reaktorju se nahaja gorivo v obliki gorivnih elementov, v katerih so gorivne palice iz keramičnih tablet z uranom. V težka jedra ^{235}U zadevajo počasni nevtroni, ki povzročijo razpad jedra in nastanek novih nevtronov za nadaljnje cepitve. Pri omenjeni reakciji se sprosti toplota, ki segreva vodo v reaktorski posodi. Voda iz reaktorske posode s pomočjo črpalk primarnega kroga kroži prek uparjalnikov, kjer prek sistema cevi preda toploto vodi v sekundarnem krogu, in jo s tem upari.

Para sekundarnega kroga nato poganja turbino in v kondenzatorju, ki ga hladi voda iz bližnje reke Save, kondenzira v vodo. Turbina poganja generator električne energije, ki proizvede približno tretjino poprečne letne proizvodnje električne energije v Sloveniji.

Pri proizvodnji električne energije s pomočjo cepitve jeder ne nastaja CO_2 , ki sicer povzroča nastajanje tople grede. Zaradi tega je omenjeni način proizvodnje dobrodošel,

Člani DIT v simulatorju komandne sobe NEK

kljub temu pa, žal, pri razpadu jeder nastaja radioaktivno sevanje, ki je nevarno za živa bitja. Omenjeno radioaktivno sevanje in radioaktivni odpadki, nastali pri tovrstnem načinu proizvodnje električne energije, predstavljajo slabost jedrskih elektrarn po svetu.

Predstavniki NEK so nam pri predstavitvi elektrarne predstavili zgradbo jedrske elektrarne v Krškem s posameznimi prostori, v nekatere nekontaminirane prostore pa smo člani DIT pri ogledu elektrarne tudi vstopili. Predstavljen je bil način šolanja osebja, potrebnega za nadzor in vodenje proizvodnje električne energije v jedrski elektrarni, ogledali pa smo si tudi simulator komandne sobe, v katerem se usposablja delavci za delo v pravi komandni sobi elektrarne, v kateri se nadzira in vodi delovanje celotne elektrarne od reaktorja do oddaje električne energije v elektroenergetsko omrež-

je Slovenije.

Največje doživetje je predstavljal vstop v komandno sobo, kjer smo si skozi okna ogledali delo osebja, ki skrbi za pravilno in varno delovanje reaktorja in ostalih naprav v elektrarni.

Po ogledu zunanosti zgradb elektrarne, skladišča nizko in srednje radioaktivnih odpadkov, hladilnih stolpov ter jezua na reki Savi smo zapustili NEK in se odpravili na strokovno razpravo ob večerji.

Mag. Simon Tajnšek

SAMO ENO ZEMLJO IMAMO!

»Če bi preostali svet porabljal toliko energije, kot je porabimo mi, bi potrebovali več kot dve Zemlji,« je na novinarski konferenci ob odprtju Zelenega tedna v Bruslju 4. junija dejal evropski komisar za okolje Stavros Dimas.

»Tudi EU je še zelo daleč od zastavljenega okoljskega cilja – doseganja trajnostne rabe naravnih virov.« Slogan letošnjega, osmega, Zelenega tedna je bil »Samo en svet, ne zavržite ga!«.

Kot je komisar povedal na odprtju Zelenega tedna, na katerem je bilo več kot 3.000 udeležencev iz gospodarstva, politike, nevladnih in raziskovalnih organizacij, je ključni globalni izziv boj proti podnebnim spremembam. »Naša proizvodnja in poraba sprožata težave, kot so onesnaževanje, dvig vodne gladine, topljenje ledu. Tako je tokratna tema Zelenega tedna, poleg trajnostne rabe in proizvodnje ter biotske raznovrstnosti, tudi podnebna problematika. Kljub do sedaj opravljenemu delu v EU, ki je še sama daleč od zastavljenih ciljev, pa so ostale države še bolj v ozadju,« je še dejal.

GORJE TISTEMU, KI VSE SVOJE ZAPRAVI!

Zaradi rastoče porabe energije in pomanjkanja proizvodnje elektrike bomo morali čim prej začeti varčevati. S svojimi dejavnostmi spreminjamo podnebje celega planeta. Če ne bomo zmanjšali emisij plinov, ki povzročajo toplo gredo, bo postalo gostoljubno in ustaljeno podnebje, na katerem temelji naša civilizacija, preteklost. Varčevanje z energijo in vodo je nujno zaradi varstva okolja. Energetska varčnost pomeni z manj energije doseči enake ali boljše rezultate.

Takšna opozorila slišimo pogosto. Kaj pa lahko naredimo sami?

Elektrika, ki jo dobivamo na dom, predstavlja približno petino vse proizvedene električne energije. Energijsko učinkovita - varčna naprava porabi okoli 50 odstotkov manj energije, torej kupujemo energetsko

učinkovite hladilnike, pomivalne stroje, štedilnike, sušilce perila.

In če bi vsi na svetu za 30 odstotkov zmanjšali porabo energije pri gospodinjskih aparatih, bi prihranili toliko energije, kolikor je proizvede 25 velikih elektrarn.

KUHANJE

Največja porabnika elektrike sta hladilnik in zamrzovalnik, še zlasti, če sta stara. Že nekaj milimetrov ledu v hladilniku ali zamrzovalniku pomeni kar nekaj odstotkov večjo porabo energije.

Izkoristek navadnih električnih kuhinjskih plošč je komaj 50-odstoten. Steklokeramične kuhinjske plošče porabijo 20 do 25 odstotkov manj elektrike kot navadne grelne plošče, najbolj varčne pa so indukcijske kuhinjske plošče.

POMIVANJE, PRANJE

Nakup pomivalnega stroja se splača že pri tričlanski družini, tako pri porabi vode kot pri porabi pomivalnih sredstev, ki pri strojnem pranju predstavljajo manjšo obremenitev okolja. Največ energije porabi pomivalni stroj pri segrevanju vode, zato ga je

dobro priključiti na sistem priprave tople sanitarne vode.

Tudi pri pranju porabimo do 90 odstotkov energije za ogrevanje vode, čeprav lahko pri nižjih temperaturah enako učinkovito operemo skoraj vsa oblačila. Če peremo pri 60 stopinjah Celzija, porabimo le polovico energije v primerjavi s pranjem pri 90 stopinjah Celzija. Če bomo perilo sušili v sušilnem stroju, je dobro ožemanje še toliko bolj pomembno. Za sušenje porabimo dva do trikrat več energije kot za pranje enake količine perila.

RAZSVETLJAVA

Ena sama navadna žarnica (100 W) v enem letu porabi približno toliko elektrike kot TV in računalnik. Navadne žarnice samo 5 do 10 odstotkov električne energije pretvorijo v svetlobo, ostali del pa v toploto. Imajo torej zelo slab svetlobni izkoristek in so velik porabnik električne energije. Veliko boljši svetlobni izkoristek imajo kompaktne fluorescentne sijalke - imenujemo jih kar varčne žarnice, ki za enako osvetljenost prostora kot navadne žarnice porabijo štirikrat manj električne energije

in trajajo vsaj desetkrat dlje. Seveda pa je še vedno najbolj varčna ugašjena žarnica, zato luči ugašajmo povsod, kjer jih ne potrebujemo.

DELO IN ZABAVA

Čeprav so navidezno nedolžni, so likalnik, kalorifer, sesalnik, TV, računalnik, mikrovalovna pečica, klimatske naprave veliki porabniki. Električna stenska ura tako lahko v letu dni porabi skoraj 20 kWh, radijska budilka pa celo 50 kWh. Ko iz omrežja izključimo ugasnjen računalnik ali TV, močno prispevamo k manjši porabi elektrike in posredno k manjšim izpustom ogljikovega dioksida v zrak. Torej, ko zjutraj zapustimo stanovanje, izklopimo čim več nepotrebnih električnih naprav, da ne bi delovale v stanju pripravljenosti in s tem kradle električne energije.

Klimatske naprave pravzaprav pomenijo metanje energije skozi okno, če vir napajanja niso sončne celice. Pol stopinje nižja temperatura v stanovanju zmanjša stroške ogrevanja za 3 odstotke.

Ogrevanje prostorov z električno energijo ni varčno, toda ponekod ne gre drugače. V vsakem primeru je treba poskrbeti za dobro izolacijo doma, zatesniti je treba okna. Raziščite, kje v vašem domu uhaja energija.

Spremljajte svojo porabo električne energije. Največji porabniki so skriti prav v naših navadah in razvadah, kot so po nepotrebnem prižgane luči ali neprekinjeno priključeni različni aparati, ko jih ne uporabljamo.

Zavedajmo se, da so naravni viri energije omejeni in da z zmanjšanjem porabe električne energije pripomoremo k varovanju in ohranjanju čistega in zdravega okolja.

Dragica Marinšek

IMATE DELOVNO DOBO NA OBMOČJU BOSNE IN HERCEGOVINE?

S 1. julijem bo začel veljati sporazum o socialnem zavarovanju med Slovenijo in BiH.

Sporazum bo osebam, ki so bile zaposlene oz. zavarovane na območju Bosne in Hercegovine, omogočil, da bodo s seštevanjem zavarovalnih dob iz Slovenije in BiH pridobile pravico do sorazmernega dela pokojnine.

Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije ne prizna zavarovancem delovne dobe iz Bosne in Hercegovine pri postopkih upokojitve, če le-ta ni potrjena s strani bosansko-hercegovskega nosilca zavarovanja.

Praksa je pokazala, da je pridobitev potrdila o priznani dobi dolgotrajna, zato priporočamo vsem, ki imate omenjeno dobo, da **čim prej** pričnete s postopkom za njeno uveljavitev.

Najprej to storite zaposleni s 35. leti in več zavarovalne dobe in nato do konca leta še vsi ostali. Koliko pokojninske dobe ima posameznik, je razvidno s plačilne kuverte.

V kadrovske evidenci podjetja, soba 15 v upravni stavbi, je treba dvigniti delovno knjižico in na izpostavi pokojninskega in invalidskega zavarovanja Velenje, na Prešernovi 7, izpolniti zahtevek za ugotovitev delovne dobe v tujini.

Uradne ure ZPIZ Velenje:

- ponedeljek, torek od 8. do 12. ure in od 13. do 15. ure,
- sreda od 8. do 12. ure in od 13. do 16.30,
- petek od 8. do 13. ure.

Naj spomnimo, da enak postopek velja tudi za ureditev zavarovalne dobe na Hrvaškem in v Makedoniji.

Kadrovsko-splošna služba

OBVESTILO ZA ČLANE ADI

Obveščamo vse člane aktiva delovnih invalidov, ki se odpravljajo **na dopust v zdravilišča**, da morajo imeti s sabo veljavno člansko izkaznico, ki jo morajo pokazati ob prihodu, saj bodo le tako lahko uveljavili oprostitvev plačila turistične takse.

Vsi člani aktiva delovnih invalidov, ki bodo **letovali v sosednji Hrvaški**, lahko dobijo v Kadrovske službi pri Marjani Podrzavnik potrdilo, s katerim so oproščeni plačila turistične takse na Hrvaškem. Prav tako morajo imeti s sabo na letovanju veljavno člansko izkaznico.

PROIZVODNJA MAJ 2008

odkop	načrtovano	doseženo	+/-	%	ton na dan
-110/B	180.000	171.122	-8.878	95,07	8.556
G2A	7.000	6.676	-324	95,37	334
PLOŠČA Y	120.000	114.970	-5.030	95,81	5.749
Proizvodnja	307.000	292.768	-14.232	95,36	14.638
Priprave	11.000	12.241	1.241	111,28	612
Skupaj PV	318.000	305.009	-12.991	95,91	15.250

SKLENJEN LETOŠNJI GOSPODARSKI IZZIV

Premogovnik Velenje je bil letos pokrovitelj natečaja študentov Univerze v Ljubljani Gospodarski izziv. Prijavilo se je 48 študentov iz vseh slovenskih univerz, ki so sodelovali v 25 skupinah. 18. junija so bili razglašeni zmagovalci.

Študentje so izdelovali naloge in poslovne načrte na temo »Od premoga do energije prihodnosti«, v katerih so razmišljali o poslovnih priložnostih skupine Premogovnik Velenje, povezanih z obnovljivimi, alternativnimi viri energije in racionalno rabo energije.

Organizator gospodarskega izziva je vsako leto društvo TOPEF, ki je v letošnjem razpisnem roku do 7. maja dobil 6 nalog. Ocenjevala jih je štiričlanska komisija Premogovnika Velenje in HTZ, v kateri so bili Ludvik Golob, dr. Simon Zavšek, Marjan Lampret in Tatjana Krenker. Komisija je pri ocenjevanju upoštevala inovativnost ideje, njeno izvedljivost in ekonomske učinke, pa tudi pristop k izdelavi naloge.

Komisija se je odločila, da prvo nagrado, 2.500 EUR, podeli nalogi S kogeneracijo v prihodnost, da druge nagrade ne podeli, zato pa podeli še dve tretji nagradi v vrednosti po 500 EUR, in sicer nalogama Pridobivanje metana prek PSA metode in Alternativni viri energije - separacija CO₂. Komisija je v oceni prvo nagrajeno nalogo zapisala, da je bila med vsemi nalogami teoretično dobro podprta in najboljše obdelana. »Naloga je zastavljena dobro v smislu opisa stanja, tehnologije, SWOT analize, terminskega plana, finančnega izračuna in izdelane projekcije. Naloga predstavlja že skoraj poslovni načrt za proizvodnjo kogeneracijskih enot za proizvodnjo do 1MW električne energije. Izhodišče tega načrta, oziroma kriterij za naložbo, je poraba električne in toplotne energije, in ne cena, kot bi lahko pričakovali. Načrt je primeren za sistem Premogovnik Velenje, saj predstavlja izrabo

Zmagovalca Edita Gabrič in Andraž Žertek, Jure Zadravec, Ludvik Golob in Božena Steiner (od leve).

vira materialnih kapacitet in znanja. Cilj je postati vodilni proizvajalec izdelka, najprej na področju mikro, potem srednjih in na koncu velikih enot. Naloga je lahko pripomoček za izdelavo pravega poslovnega načrta. Glede na vsebino oziroma predvsem na razmerje med uporabljenimi literaturo in samostojnim razmišljanjem, v katerega je bilo vložene veliko truda, ki je primeren študentskemu nivoju, menimo, da je naloga najboljši izdelek natečaja.»

IZZIV ZA PODJETJE IN ŠTUDENTE

Podelitve nagrad na Ekonomski fakulteti so se udeležili študentje, ki so oddali naloge, predsednik društva TOPEF Jure Zadravec, predstavniki soorganizatorja ŠŠK, Premogovnik Velenje pa sta zastopala Ludvik Golob, pomočnik direktorja, in Božena Steiner, vodja Razvoja kadrov.

Ludvik Golob se je zahvalil za povabilo podjetja k pokroviteljstvu v letošnjem gospodarskem izzivu: »Z njim smo v Premogovniku Velenje imeli priložnost spoznati razmišljanja študentov o razpisanih tematikah, zato je v celoti gledano ta zgodba zanimiva in uporabna tudi za nas,« je med drugim dejal Golob.

V imenu ocenjevalne komisije je zbrane nagovorila **Božena Steiner** in se jim zahvalila za sodelovanje: »Veseli nas, da ste v Premogovniku Velenje našli izziv za obdelavo zelo aktualne teme – kako obvladovati energetske vire in kako poiskati tiste, ki manj obremenjujejo okolje. Upamo, da ste svoje sodelovanje z nami ocenili kot koristno.«

Slednjemu sta pritrdila zelo vesela zmagovalca. To sta študentka tretjega letnika Ekonomske fakultete **Edita Gabrič** in **Andraž Žertek** študent Fakultete za elektrotehniko, ki sta

nalogo res vzela kot izziv. Edita: »Izdelovanje takšne naloge je prenos znanj, ki jih pridobivamo na fakulteti, v prakso. Pri tem sva pridobila še nova znanja, izkušnje, predvsem pa sva preizkušala različne ideje in želela biti čim bolj inovativna.« Sprva sta imela idejo o izdelavi na-

loge v zvezi s CO₂, po delavnici v Premogovniku Velenje pa sta se odločila za tematiko iz kogeneracije. Za izdelavo naloge sta »žrtvovala« prvomajske praznike, zato bosta del zasluženega denarja namenila za počitnice, del pa ga bosta vložila v znanje.

Natečaj ju je bolj seznanil tudi s Premogovnikom Velenje, saj sta podrobno prebrala njegove spletne strani in na obisku v podjetju spoznala, da v njem ne pridobivamo le premoga, ampak se ukvarjamo z veliko drugimi področji.

Diana Janežič

POČASTITEV ZNANJA

»Premogovnik Velenje v svojem osnovnem procesu uporablja najsodobnejšo opremo, ki je na voljo na svetovnem trgu. Za ravnanje z njo potrebujemo vrhunsko usposobljene in odgovorne sodelavce. Izobraževanju dajemo veliko pozornost in ga razumemo kot vlaganje v prihodnost, razvoj, uspeh.«

Tako je 19. junija v Zeleni dvorani direktor **dr. Milan Medved** nagovoril sodelavce, ki so v maju opravili strokovne nadzorniške izpite in pripravniške izpite. Njim je bila namenjena svečanost ob podelitvi potrdil. Direktor jim je ob tem čestital in jim zaželel uspešno delo. V maju 2008 so opravili pripravniški izpit:

- rudarji **Nihad Dedič, Davorin Lazić, Amel Alić, Oliver Nastovski, Dejan Timpran, Almir Šabanović, Mladen Djordjić, Bojan Barukčić, Darko Gorenčec,**

- rudarska tehnika **Gregor Pogorelec in Elvis Muharemović,**
- strojna mehanika **Andrej Pesjak in Janez Goršek,**
- strojni tehniki **Predrag Mrkonjić, Enes Suljkanović in Dejan Miklavžina,**
- električarja **Uroš Podrzavnik in Danilo Jezernik** ter
- elektrotehnika **Drago Kugler in Marko Kondić.**

7. in 15. maja pa so sodelavci opravljali strokovne izpite za rudarske, strojne in elektro nadzornike. Opravili so jih:

- diplomirani inženirji rudarstva in geotehnologije **Sergej Jamnikar, Gregor Jeromel in Primož Vedenik,**
- univerzitetni diplomirani inženir elektrotehnike **Danijel Šibanc,**
- inženirja elektronike **Peter Venišnik in Jakov Dominković,**
- elektrotehniki **Zlatko Mrak, Janko Uršej in Teodor Šlehta,**
- strojni tehniki **Roman Brežnik, Damjan Ograjensek, Peter Pirtovšek, Drago Tamše in Franci Videmšek.**

dj

POTOPLJENI SPOMINI

Najbrž ni bilo malo ljudi, ki so se v nedeljo, 16. junija, spraševali, kakšna bi bila podoba Šaleške doline danes, če ne bi zaradi posledic rudarjenja izginile cele vasi, kot je Družmirje, ali deli Gaberk, Šoštanja, Prelog in Metleč.

Na 2. srečanje preseljenih z območja rudarjenja Premogovnika Velenje v Gaberkah, ki ga je organizirala Kulturnica Gaberke, jih je od blizu in daleč prišlo veliko število. Da se srečajo z nekdanjimi sosedi, znanci, prijatelji, da obudijo spomin na domačije, ki jih ni več.

Zbrane je pozdravil direktor Premogovnika Velenje **dr. Milan Medved**: »Premogovnik je v preteklosti ogromno vzel; pravzaprav se vrednost vsega, kar ste zaradi potreb rudarjenja in energetike izgubili, ne da meriti ne v denarju ne v kakršnikoli drugi merski enoti. Toda po drugi strani je treba (u) videti, da je Premogovnik v več kot 130 letih svojega delovanja tudi veliko dal. In še daje. Daje delo številnim ljudem. Daje premog in s tem povezano energijo, kar ni pomembno le za naš prostor, ampak za celotno Slovenijo in tudi širše.

Razvoj premogovništva je s seboj prinesel napredek, tako da je bila naša dolina ena najbolj hitro razvijajočih se po 2. svetovni vojni. Premogovnik je prav tako poskrbel za sanacijo degradiranega področja in s tem poskrbel za prijaznejšo podobo našega okolja, ki se turistično vedno bolj razvija«.

Številne obiskovalce je nagovoril tudi šoštanjski župan **Darko Menih**, ki je poudaril, da ga veseli, da se je tovrstno srečanje »prijelo« in postaja tradicionalno. »Življenje se zaradi posledic rudarjenja ni ustavilo, ampak teče dalje. Verjamem, da so v vaših spominih tudi prijetni dogodki in da ti tudi v drugem okolju zapolnjujejo vaše življenje,« je dejal Menih.

Na nedeljski prireditvi so dr. Milan Medved, župan občine Šoštanj Darko Menih in direktor Termoelektrarne Šoštanj dr. Uroš Rotnik položili temeljni kamen za spominsko obeležje vsem prebivalcem omenjenega območja, ki so bili preseljeni, in njihovim domačijam, ki so že davno pod vodo. Čez leto dni, ko se bomo na tem prostoru

Darko Menih, dr. Uroš Rotnik, dr. Milan Medved in Franc Šteharnek (od leve) so zastavili spominsko obeležje, ki bo postavljeno ob letu. Ljudje pa so prišli, da se srečajo z nekdanjimi sosedi, znanci, prijatelji, da obudijo spomin na domačije, ki jih ni več.

ru znova srečali, pa bo tukaj že stalo obeležje – opomnik času, ki ga več ni, in obenem zahvala za žrtev, da danes tudi po zaslugi Premogovnika Velenje živimo lepše, kvalitetnejše in udobnejše življenje.

Srečanje, na katerem so »preseljenecem« podelili spominske fotografije domačij, so popestrile pevke Gabrški cvet. Po ocenah predsednika Kulturnice Franca Šteharnika se ga je udeleži-

lo blizu 1.000 ljudi. Prihodnje leto jih pričakujejo še več, saj bodo seznam vabljenih nanj razširili še na območje Škal in Pesja. In čeprav nas takšne prireditve navadno napolnijo z veseljem, saj ponovno vidimo ljudi in kraje, ki so nam dragi, pa je to srečanje zaznamoval tudi kanček grenkobe in tudi kakšna solza se je utrnila v spominu za izginulimi domovi.

Tadeja Mravljak Jegrišnik

PRIPRAVLJENA NA SKOK IN DELO V JAMI

Na letošnjem, 48. skoku čez kožo, bo v rudarski stan skočilo 51 novincev: 14 rudarjev, 9 rudarskih tehnikov, 10 strojnikov, 4 električarji in 14 inženirjev rudarstva. Z dvema kandidatoma za skok smo se pogovarjali ob koncu šolanja.

Nejc Skarlovnik je bil, ko je nastajal pogovor z njim, še dijak 4. T razreda, sedaj je že rudarski tehnik. Na letošnjem skoku čez kožo bo stopil na sod in povedal geslo - svoje ali koga drugega. Tega v času pogovora še nisva vedela, kajti vsi dijaki so pripravili gesla, lahko pa so se tudi ponudili, da bi geslo povedali.

Za to je treba imeli malo poguma in znati »govoriti«, in tega Nejcu ne manjka. V najinem pogovoru je bil zgovoren: »K odločitvi za rudarski poklic je prispevala tradicija tega poklica v naši družini, šola je v domačem kraju, poleg tega pa me veselelo delo v rudarstvu, gradbeništvu.

Po štirih letih ugotavljam, da z odločitvijo nisem zgrešil, posebej so mi bila všeč rudarska merjenja. V šoli so nam posredovali veliko znanja, ki je potrebno pri delu v jami, velik poudarek je bil tudi na varnosti pri delu. O tem so nas nenehno in skrbno podučevali tudi inštruktorji pri praktičnem pouku. V jami se nikoli nisem počutil v nevarnosti. Za varnost je zelo poskrbljeno, tudi mehanizacija je takšna, da lahko deluje v jamskih razmerah.

V jami sem zelo rad, najraje pa bi delal na odkopu. Vendar bom še prej nadaljeval šolanje na Fakulteti za rudarstvo in geotehnologijo v Ljubljani. Vem, da je potrebno za delo v jami veliko znanja, ker je veliko strojev, visoka tehnologija.

V šoli smo se imeli dobro, bilo nas je le sedem in bili smo bolj »miren« razred. S profesorji in z inštruktorji smo se zelo dobro razumeli. Dva sošolca bi se rada takoj zaposlila v Premogovniku Velenje, drugi pa se bomo še šolali.

Nejc Skarlovnik

Skoka čez kožo se veselim, to privedev sem si že ogledal v preteklih letih. Zagotovo pa bo drugače, ko bom jaz v vlogi skakalca. V uniformi ne bom prvič, saj sem že nastopal v njej pri promociji šole oziroma Premogovnika Velenje na različnih prireditvah.«

DOMAČI ZGLED

Matej Skaza se je izšolal za rudarja. Bil je odličen, zato pričakuje, da se bo lahko zaposlil v Premogovniku Velenje. Ko bo nabral nekaj delovnih izkušenj, namerava spet v šolo, najprej za rudarskega tehnika, če mu bo učenje šlo dobro, pa zna biti, da se bo potrudil tudi do inženirja rudarstva. Vse to lahko opravi v Velenju.

K njegovi odločitvi za rudarski poklic je mnogo prispeval njegov oče Jože. A Matej se za rudarja ni šolal pod prisilo: »Ni mi žal, da sem se odločil za ta poklic. V šoli je bilo v redu, v razredu nas je bilo enajst, in smo se lahko veliko naučili. A v jami

Matej Skaza

je še boljše. Tudi tu sem se naučil veliko zanimivega. Rad bi delal na odkopu, upravljal kombajn.«

Preden pa bo spet hodil po jami, ga čakajo najprej skok čez kožo in nato počitnice, med katerimi bo skušal prislužiti kakšen evro, se družiti s prijatelji in se namočiti v morju.

Na skok je pripravljen. V prejšnjih letih si ga je ogledal, v šoli so se o njem pogovarjali, poskusili so uniforme, napisali gesla. Tudi Matej ga je in ga je pripravljen tudi povedati, vendar v času pogovora še ni vedel, ali ga bodo za to nalogo izbrali.

Treme ima ravno prav, vzrokov zanjo pa tudi nekaj: gledalo ga bo kakšnih dva tisoč ljudi, med katerimi bo tudi njegov oče, ki si sicer te prireditve ne more ogledati, ker pri njej aktivno sodeluje – namreč pri proženju kanonade. Letos pa bo s tribune, zagotovo ponosen, spremljal sprejem novega člana Skazove družine med rudarje.

Diana Janežič

POSLOVILI SMO SE OD 202 SODELAVK IN SODELAVCEV

Toliko se jih je namreč med lanskim in letošnjim dnevom rudarjev upokojilo. Tradicionalno prireditev zanje smo pripravili v petek, 13. junija, v restavraciji Jezero in veliko jih je prišlo s svojimi življenjskimi sopotnicami in sopotniki po priznanje in spominsko darilo.

Prišli so tudi na ponovno snidenje z nekdanjimi sodelavci, na klepet, zabavo, ples in slišati tudi poslovilne besede direktorja **dr. Milana Medveda**: »Čas prehitro beži, živimo drug mimo drugega, zato je ta naša navada, da se pred dnevom rudarjev srečamo z vami, lepa,« jih je nagovoril.

»V dolgih letih skupnega dela ste več časa preživeli s svojimi sodelavci kot s svojimi družinami. Ne bi bilo prav, da bi se v vseh teh letih spletene vezi

hitro in popolnoma prekinile.

Prav zato, ker želimo imeti stike z našimi nekdanjimi sodelavkami in sodelavci, smo lani ustanovili Klub upokojencev Premogovnika Velenje. Vanj se je v razmeroma kratkem času včlanilo skoraj 600 članov. Bodite čim prej med njimi, če še niste, bodite v njem aktivni.

Premogovnik Velenje je ugledno podjetje, ki veliko da na počutje zaposlenih. Zavedamo se namreč, da še tako dobro podjetje ne more biti

uspešno in dobro poslovati, če nima ustreznega odnosa do svojih zaposlenih. Trudili se bomo še naprej, da bodo razmere za delo primerne in odnosi čim boljši.

V imenu Premogovnika Velenje se vam zahvaljujem za vaš trud, požrtvovalnost in za mnoga leta tudi težkega dela, ki ste ga namenili našemu podjetju. Brez vas Premogovnik Velenje ne bi bil to, kar je danes. Nanj so vezane številne družine, lokalna skupnost, cela Šaleška dolina in ne-

*Čim lepše tretje življenjsko obdobje
sta upokojemcem voščila direktorja.*

nazadnje cela Slovenija, saj zanj iz našega premoga pridobimo zelo veliko električne energije.

Brez slabe vesti lahko pripišem del zaslug za to vam, saj sta se položaj in ugled podjetja gradila prav v času vašega dela. Želim vam čim lepše tretje življenjsko obdobje. Naj bo čim manj stresno in čim dlje ga uživate,« je sklenil dr. Medved.

Skupaj s tehničnim direktorjem mag. Marjanom Kolencem sta nato 104 upokojenkam in upokojemcem, ki so se udeležili srečanja, stisnila roke ter jim podelila diplome in rudarske svetilke. Zaželela sta jim vse dobro, mnogi med njimi pa so njima in vsem nekdanjim sodelavcem zaželeli uspešno delovanje podjetja.

Ob zvokih ansambla Spomini je veselo druženje ob plesu trajalo pozno v noč.

Diana Janežič

BLOKI ZA MALICO

Odbor za pripravo praznovanja dneva rudarjev sporoča, da bodo vsi obiskovalci osrednje prireditve 48. skok čez kožo ob prihodu na mestni stadion prejeli blok za rudarsko malico, ki ga bodo lahko unovčili na družabnem srečanju po prireditvi ob restavraciji Jezero.

Vabljeni!

VABLJENI NA 48. SKOK ČEZ KOŽO

**V SOBOTO, 28. JUNIJA 2008, OB 18. URI NA
STADIONU OB JEZERU.**

Zbor parade bo ob 17. uri na Titovem trgu, parada bo proti mestnemu stadionu krenila ob 17.30.

Program skoka čez kožo:

- slavnostni govornik bo direktor Premogovnika Velenje dr. Milan Medved,
- razglasili bomo naj skupino in naj sodelavca oziroma sodelavko leta 2008,
- častni skok bo opravil direktor Termoelektrarne Šoštanj dr. Uroš Rotnik,
- v rudarski stan bo skočilo 51 novincev.

Po prireditvi vabljeni na družabno srečanje zaposlenih v družbah skupine Premogovnik Velenje in upokojemcev. Prireditve bo v velikem šotoru v TRC Jezero. Za zabavo in ples bosta skrbela ansambel Spev in Tanja Žagar.

V soboto, 28. junija, ob 10. uri bo v Glasbeni šoli Velenje slovesnost s podelitvijo priznanj vsem letošnjim delovnim jubilarantom in jubilarantom ter jubilarantom jamske reševalne čete.

ŠOLSKI CENTER VELENJE - POKLICNA IN TEHNIŠKA RUDARSKA ŠOLA

vabi kandidate k vpisu v program geostrojnik rudar (3 leta), geotehnik (4 leta) in nadaljevalni program geotehnik – PTI (2 leti).

Mladim in starejšim rudarjem želimo uspešno in varno delo in jim čestitamo ob dnevu rudarjev!

Mag. Albin Vrabič,
ravnatelj PTRŠ

OBVESTILO O ZAPORI CEST

Premogovnik Velenje, d.d., odbor za pripravo praznovanja, sporoča, da bo rudarska parada v soboto, 28. junija, ob 17.30 krenila s Titovega trga do stadiona ob jezeru.

Pohod parade bo potekal po Rudarski, Prešernovi, Jenkovi, Kidričevi in Koroški cesti do krožišča pri starem kinu, nato pa po Cesti na jezero do vhoda na stadion na severovzhodni strani.

Omenjene ceste bodo v času parade zaprte za promet, za nekaj minut pa bo ustavljen tudi promet na vpadnicah na omenjene ceste, in sicer na Tomšičevi, Šercerjevi, Keršnikovi in Aškerčevi.

Prosimo za razumevanje!

OB DNEVU RUDARJEV SO NAM ČESTITALI

ferokov

MANUFACTURING

- Izdelava in konstruiranje odkovkov in orodij;
- Predelava kovin
FEROKOV d.o.o., Latkova vas 236, 3312 Prebold
tel.: 03 / 703 83 55, fax: 03 / 703 83 64
email: ferokov@siol.net

ESOTECH

ISKRENE ČESTITKE
OB DNEVU RUDARJEV
VAM ŽELIMO
ZAPOSLENI
DRUŽBE ESOTECH, D.D.

irma institut za
raziskavo materialov
in aplikacij d.o.o.

www.irma.si

15let

IRI inženiring
razvoj inovacije d.d.
Ljubljana

Slovenčeva 95, 1000 Ljubljana
tel +386 1 562 10 19
fax +386 1 562 10 13

IRGO
INŠTITUT ZA RUDARSTVO, GEOTEHNOLOGIJO IN OKOLJE

WWW.IRGO.SI

- Raziskave in razvoj v rudarstvu, geotehniko in okoljskih tehnologijah
- Projektiranje in svetovanje
- Laboratorijske in terenske raziskave

triglav

ZAVAROVALNICA TRIGLAV, D.D.

KOVINARSTVO
sovič
KSS

ISKRENE ČESTITKE OB VAŠEM
STANOVSKEM PRAZNIKU,
DNEVU RUDARJEV!

OLMA
LUBRICANTS

BARTEC VARNOST

SREČNO!

in iskrene čestitke ob vašem prazniku.

BARTEC Safe.t® Technology

Rogel - METAL D.o.o.

Gavce 28a
SI 3327 Šmartno ob Paki
Tel.: ++ 386 (0) 896 53 70
Fax: ++ 386 (0) 896 53 75
Gsm: 041/ 411 722
eMail: Rogel.Robert@siol.net

OB DNEVU RUDARJEV SO NAM ČESTITALI

ISKRENE ČESTITKE OB VAŠEM
STANOVSKEM PRAZNIKU,
DNEVU RUDARJEV!

**VSEM RUDARJEM ČESTITAMO
OB STANOVSKEM PRAZNIKU!**

OB VAŠEM STANOVSKEM PRAZNIKU VAM ŽELIMO
VELIKO DELOVNIH USPEHOV TER DA BI ŠE
NAPREJ USPEŠNO, SKUPAJ S TERMoelekTRARNO
ŠOŠTANJ, DELOVALI ZA DOBROBIT ŠALEŠKE
DOLINE IN CELOTNE SLOVENIJE.

BITI RUDAR JE VELIKA PRILOŽNOST -
POMENI OPRAVITI SVOJE DELO DOBRO,
S PONOSOM, POŠTENOSTJO IN STRASTJO.
TO SE NE KAŽE LE V STVAREH, KI JIH NAREDIMO,
PAČ PA TUDI V ZNAČAJU LJUDI.

Imeli ste problem. Našli ste rešitev!

raziskovalno vrtanje za potrebe
geološko-tehničnih raziskav,
izvajanje specialnih del v geotehniki,
izvedbeni inženiring

CESTE MOSTOVI CELJE d.d.
Družba za nizke in visoke gradnje

Gradimo za vas

Ljudje so tisti, ki dajejo vrednost in moč ideji!
So največje bogastvo podjetja in so tisti, po
katerih se podjetja razlikujejo med seboj!

OB STANOVSKEM PRAZNIKU RUDARJEV ČESTITAMO VSEM
RUDARJEM IN ZAPOSLENIM V PREMGOVNIKU VELENJE TER
UPOKOJENCEM IN KLIČEMO SREČNO!

SKUPINA FORI, Prešernova c. 1a, 3320 Velenje

www.fori.si

Rudarji,
želimo vam varno in uspešno delo.
Iskreno vam čestitamo ob vašem prazniku.
kolektiv Promel d.o.o., Velenje

Iskrene čestitke ob Vašem prazniku
Dnevu rudarjev

Vam želi kolektiv podjetja
TrendNET

ŽIVI IN PUSTI ŽIVETI

Ludvik Glavnik se je kot strojni tehnik leta 1981 zaposlil v RŠC, nato bil nekaj časa v ESO Vodovod in toplovod, od leta 1986 do 2006 pa je delal pri jamskem vrtanju, kjer je bil tudi poslovodja. Leta 1999 je bil v prvi generaciji diplomantov Višje šole za rudarstvo in geotehnologijo v ŠCV. Zadnji dve leti je dežurni Premogovnika Velenje. Skupaj s tremi sodelavci na tem delovnem mestu ga bo doletela čast, da bo 28. junija boter novincem na skoku čez kožo.

☉ **Ali hranite kakšno stvar iz mladih let?** Iz mladosti hranim mali avtomobil, ki mi je bil najbolj pri srcu, ter zbirko vinilnih plošč in avdio kaset s posneto glasbo.

☉ **Katera je bila vaša najboljša ocena v osnovni šoli?** Najboljša je bila ocena pet, vendar jih ni bilo za izvoz. Med celotnim šolanjem, do višje šole, sem imel ocene od 1 do 10.

☉ **Kdo je na družinski sliki iz vaše**

mladosti? To je naša družina: mama, brat in sestra, oče pa je na fotografijah redko viden, saj je bil on šef za fotoaparati.

☉ **Na kaj pomislite, ko se odpravljate na delo?** Odvisno je od tega, kateri delovni dan ali dela prosti dan je v podjetju, saj je mesto dežurnega zasedeno 24 ur in 365 dni v letu. Največkrat pa se zamislim, da bi dan minil brez hujših nezgod in pretresov.

☉ **Kako bi predstavili svoje podjetje v dveh stavkih?** Premogovnik Velenje je zelo stabilno podjetje, je glavni slovenski zalagovnik lignita, ki ga pokurijo v TEŠ. Je tudi eno redkih podjetij, ki še zaposluje mlade kadre.

Zelo veliko, če ne že kar največ, da na varnost, kar se odraža tudi v zmanjševanju števila nezgod.

☉ **Kakšen poklic ste si želeli pri desetih letih?** Sanjal sem o tem, da

bi bil policist na motorju. Vendar po končani osnovni šoli doma nismo našli skupnega jezika za ta poklic. Tako sem se vpisal v RŠC (danes ŠCV) na srednjo tehniško šolo, strojno smer.

☉ **Na koga ali kaj se pri svojem delu lahko najbolj zanesete?** Prav gotovo so to vsi merilni instrumenti, povezani v VTIS, in vsi zaposleni v jami, za katere moram vedeti, da svoje delo opravljajo, in to na varen način.

Odgovornost na delovnem mestu dežurnega je velika. Potrebni je veliko izkušenj, znanja o jami, ob alarmu je treba najprej premisliti, nato ukrepati. Pri tem morajo tudi zaposleni v jami odigrati svoje vloge, torej ravnati v skladu z načrti, slediti navodilom dežurnega in potrditi, da so jih razumeli. Vsakdo v jami pa mora predvsem znati varno delati in pravilno ukrepati zaradi sebe, ne zaradi mene.

☉ **Kaj najraje delate, kadar nič ne delate?** V miru prebiram časopis ali pa se predam poslušanju dobre glasbe na MP3, da ne motim drugih. Zanimivi so mi tudi kolo in dolgi sprehodi, sploh v zimskem času.

☉ **Katero besedo bi pripisali sebi: reklamacija, kulinarika, reinkarnacija, rekreacija? In zakaj?** Rekreacija in kulinarika sta mi zelo blizu. Reklamacija ne, ker dosti prej vse premislim, preden se odločim, z reinkarnacijo pa naj se ukvarjajo tisti, ki se jim to zdi »kul«.

Rekreiram se zelo rad, kolikor mi pač čas dopušča, saj drugače danes ne gre. Kolesarim, plavam, se sprehajam, pozimi drsam in amatersko igram hokej.

S kulinariko je zelo preprosto: težko se odrečem dobri hrani, pa naj bo to kaj na žlico, žar, pečenka, narezek. Rad se sučem okoli žara, in v tem delu uživam.

☉ **Kje bi živeli, če bi se vam izpolnile sanje?** Nimam posebnih želja, navajen sem le, da živim v hiši, ne v bloku. Z družino živim pri starših v Šmartnem. Včasih smo bili tam odmaknjeni od mestnega vrveža, zdaj pa je tudi pri nas veliko prometa.

No, če bi res izdal svoje sanje in če bi bilo mogoče, pa bi živel ob morju, v deželi refoška, pršuta in sonca.

Ludvikova dekleta med potepanjem po puljski areni pred leti (iz domačega albuma)

Vedno se počutim kot prerojen, ko se potikam po tistih krajih, in to v katerem koli letnem času.

☉ **V kateri kulturni ustanovi vas lahko največkrat srečamo?** Največkrat se bova srečala v knjižnici. Rad prebiram dobre kriminalne in zgodovinske romane.

☉ **Čim več daješ, tem več imaš. Se strinjate?** Seveda, saj smo vsi samo ljudje. Upoštevaš drugega, on bo upošteval tebe. Redke so izjeme, te pa hitro spoznaš, in potem je zgodbe med nama konec. Osel gre samo enkrat na led, pravi pogovor, ne v drsalni krožek.

☉ **Kdo ali kaj vam v življenju največ pomeni?** To je moja družina: žena Anita, hčerki Tanja in Katja. Obe sta končali eno stopnjo šolanja in bosta prihodnje leto postali gimnazijka oziroma študentka. Prav tako pa mi veliko pomeni tudi zdravje.

☉ **Katere so tri vaše dobre lastnosti?** Sebe je najtežje ocenjevati. Morda bi me lažje ocenil kdo od mojih najbližjih ali sodelavci. Vendar je ena od mojih dobrih lastnosti, da sem rad točen, ko se s kom dogovorim, in to ne glede na količino. Tudi ko opravljam neko delo, mi je zelo všeč, če vidim, da je dobro opravljeno. Pa tudi dobre volje sem, rad se šalim, na večino stvari gledam z bolj svetle in vedre strani.

☉ **Kaj bi spremenili pri sebi?** Ne bi dosti spreminjal, sem takšen, kot sem. Če je sprememba potrebna, bi bilo treba vprašati druge.

☉ **Kateri moto vas spremlja skozi življenje?** Prvi je »živi in pusti živeti« v smislu pusti ljudem dihati, daj jim naloge, pusti, naj jih opravijo, a pomagaj, ko zaškripa.

Drugi pa je »zakaj bi nekaj naredil danes narobe, če lahko jutri narediš boljše«. Pri tem mislim, da naglica ni dobra, da je vedno treba premisliti, preden ukrepaš, saj se marsikdaj napačne odločitve ne da popraviti oziroma popravilo prinese še slabše posledice.

Diana Janežič

»Uživajte na poti in čuvajte jo!« Nordijski hodci KS Gorica so si za odprtje celo natisnili majice.

HODIMO, HODITE, HODIJO!

Premogovnik Velenje je v sodelovanju s TE Šoštanj na ugrezninskem področju okrog Velenjskega jezera uredil 6,9 kilometra dolgo kolesarsko-sprehajalno pot, ki je namenjena ljubiteljem hoje, kolesarjem in tekačem.

Pot smo hodcem in tekačem predali v sredo, 18. junija, popoldne. Tega dogodka so se udeležili nordijski hodci Univerze za 3. življenjsko obdobje Velenje, krajevne skupnosti Gorica in Kluba upokojencev Gorenje pod vodstvom dr. Janeza Polesa, skupina atletov AK Velenje, nekaj kolesarjev ter člani kolegija direktorja.

Večina prisotnih je pot takoj potem, ko so jo namenu predali direktorji Premogovnika Velenje, TEŠ in izvajalca del RGP, tudi preizkusila. **Dr. Milan Medved** je poudaril, da želita obe podjetji na ta način izkazati svojo vpetost v naravo in okolje ter temu območju dati nove vsebine. »Premogovnik Velenje si bo še naprej prizadeval v pridobivalnem področju sanirati poškodovane površine in jih vračati v uporabo za rekreacijo. Upam, da bodo prebivalci Šaleške doline pot čim bolj koristno uporabljali in pri tem uživali. Če bodo snežne razmere dovoljevale, jo bomo

pozimi uredili tudi kot smučarsko tekaško stezo.

V nobenem primeru pa ne bi želeli, da bi jo uporabljali motorizirani »re-kreativci«, saj jo bodo uničili. Zato smo postavili nekaj fizičnih ovir, dogovarjamo pa se tudi z občinsko redarsko službo za nadzor.«

Kot je povedal **dr. Uroš Rotnik**, so si v TEŠ pred nekaj leti zastavili naloge, ki so jo poimenovali »iz toplic na konje«. Z njo nameravajo postopoma urediti pot iz Topolšice do konjeniškega kluba v Velenju. Leta 2005 so asfaltirali pot od Ribiške koče v Šoštanju mimo deponije premoga do Starih Prelog, nova kolesarsko-sprehajalna pot pa navezuje to smer proti konjenškemu klubu.

Progo je izdelalo podjetje RGP in kot je povedal njegov direktor **mag. Marjan Hudej**, so vanjo vgradili več kot 1.000 m³ materiala. Izdelovali so jo en mesec, in pri tem so imeli zaradi deževnega vremena precej težav. Ker

poteka po ugrezninskem območju, so jo ustrezno zavarovali.

Naj vas na obhod okoli Velenjskega jezera po novi sprehajali poti povabimo z zapisom iz enega od člankov dr. Janeza Polesa v rubriki Zdravje, ko nas je povabil k hoji: »Kultura gibanja je pomembna vrednota modernega življenja. Telesna aktivnost obogati življenje v vseh obdobjih starosti, zdravim in bolnim ljudem.

Hoja je najbolj običajen in fiziološki način gibanja telesa. Zanj ne potrebujemo posebnih tehničnih naprav niti zahtevnih in dragih objektov. Izbrati moramo le ustrezno obuvanje, zračno obleko in imeti dovolj volje, da vstanemo iz fotelja ter za sabo zapremo vrata.

Takšen način telesne aktivnosti velja danes kot primeren in varen način za vsa starostna obdobja ter vse ravni telesnega treninga.«

Diana Janežič

INVESTICIJE VELIKIH SO LAHKO PRILOŽNOST MALIH

Savinjsko-šaleška gospodarska zbornica je v sodelovanju s Savinjsko-šaleško območno razvojno agencijo in območnima obrtno-podjetniškima zbornicama Velenje in Mozirje pripravila 10. srečanje velikega in malega gospodarstva.

Srečanje že celo desetletje skuša dosegati osnovni namen: povečati obseg poslovnega sodelovanja med malim gospodarstvom in velikimi gospodarskimi sistemi v Savinjsko-šaleški regiji, ki zaposlujejo dve tretjini vseh zaposlenih, ustvarijo tri četrte celotnega prihodka regije in štiri petine čistega dobička.

Letošnje srečanje gospodarstva je bilo za razliko od prejšnjih letih enodnevno, organizatorji pa so uspeli program srečanja strniti v popoldanski termin, in na ta način omogočili udeležbo tudi manjšim podjetnikom, ki so sami intenzivno vpeti v dopoldanski delovni proces.

Program srečanja je potekal v treh vsebinskih sklopih. V uvodnem plenarnem delu je udeležence nagovorila predsednica regionalne gospodarske zbornice dr. Cvetka Tinauer in v svojem govoru med drugim opozorila na dejstvo, da mali gospodarski subjekti v regiji kljub spodbudnim rezultatom v zadnjem obdobju ne zmorejo razvojnega preboja med srednje velika podjetja. Razlogov za to je gotovo več in si zaslužijo temeljitejšo obravnavo v bližnji prihodnosti.

Direktorica Slovenskega podjetniškega sklada mag. Maja Vidovič Tomanič je predstavila sistem državnih pomoči malim in srednjim podjetjem v obliki treh finančnih linij (garancije, subvencije, tvegan kapital), pomočnik generalnega sekretarja Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije Dušan Krajnik pa je v svojem referatu razmišljal, kako uspešna bi bila mala in srednja podjetja, če bi v Sloveniji imeli učinkovit davčni sistem, fleksibilen trg dela, manj

Dr. Medved je predstavil razvojni načrt Premogovnika Velenje do leta 2040.

administrativnih ovir, bolj prijazno poslovno okolje in več strokovnega znanja ter bi spoštovali ekološka načela produkcije.

V nadaljevanju so predstavniki Premogovnika Velenje, TE Šoštanj, Esotecha, Gorenja, BSH Hišnih aparatov, Forija, Term Topolšica in Kmetijske zadruge Šaleška dolina predstavili svoje investicijske načrte in možnosti sodelovanja z malimi podjetji v prihodnjih letih.

Še poseben izziv bo v tem pogledu predstavljala gradnja bloka 6 TEŠ, s katero bo posredno zagotovljeno poslovanje Premogovnika Velenje vse do leta 2040. Vizijo Premogovnika Velenje in TE Šoštanj skozi njuna razvojna načrta sta predstavila direktorja obeh družb dr. Milan Medved in dr. Uroš Rotnik.

V drugem delu srečanja gospodarstva, ki je bil pripravljen v obliki

delavnic, so družbe Gorenje, BSH Hišni aparati in Fori predstavile konkretne možnosti poslovnega sodelovanja z dobavitelji iz segmenta malega gospodarstva, območna razvojna agencija pa je v sodelovanju z občinami SAŠA regije predstavila gradnjo poslovnih con v Velenju, Šmartnem ob Paki, Nazarjah in na Ljubnem ob Savinji.

Predstavila sta se tudi SAŠA podjetniški inkubator in lesarski razvojni center Arles.

10. srečanje velikega in malega gospodarstva se je končalo z večernim druženjem udeležencev in kulturnim programom učencev velenjske glasbene šole. Organizatorji razmišljajo, da bi učinkite letošnjega srečanja ocenili na tematski okrogli mizi konec letošnjega ali v začetku prihodnjega leta.

dj

Svet delavcev Premogovnika Velenje šteje 13 članov, dva člana iz HTZ sta opazovalca.

IZVOLILI SMO SVET DELAVCEV

3. junija so v Premogovniku Velenje in v delu HTZ potekale volitve v svet delavcev za štiriletni mandat. Volila je več kot polovica volilnih upravičencev, natančno 65,9 odstotka, in volitve so uspele.

Volilni komisiji Premogovnika Velenje v sestavi Janko Avberšek, Robert Kožar in Rudi Lemež ter HTZ v sestavi Drago Kolar, Peter Žagar in Franjo Strnišnik sta se sestali v torek, 3. junija, ob 16.30 v tajništvu organov soupravljanja in ugotovili izid glasovanja za volitve članov sveta delavcev v Premogovniku Velenje. Ugotovljeno je bilo, da je v Premogovniku Velenje imelo pravico voliti 1.474 delavcev, volilo je 971 delavcev, kar je **več kot polovica** delavcev z aktivno volilno pravico. Skupaj je bilo 962 veljavnih glasovnic. Ugotovljeno je bilo tudi, da je v obeh področjih HTZ imelo pravico voliti 277 delavcev, volilo je 226

delavcev, kar je **več kot polovica** delavcev z aktivno volilno pravico. Skupaj je bilo oddanih 226 veljavnih glasovnic.

BRANKO MLINŠEK OSTAJA PREDSEDNIK

Člani sveta delavcev v novi sestavi so se zbrali na konstitutivni seji v petek, 13. junija. Glavni točki dnevnega reda sta bili pregled zapisnika volilne komisije ter izvolitev predsednika in podpredsednika SD.

Za obe funkciji so člani predlagali le po enega kandidata, in to dosedanja člana SD na teh funkcijah. Tako je bil za novega predsednika znova potrjen **Branko Mlinšek**, za pod-

predsednika pa **Miran Božič**.

Branko Mlinšek je pred potrjevanjem predstavil tudi najaktualnejše naloge SD, ki člane čakajo v novem mandatu. To bodo predvsem področja: participacija delavcev pri dobičku, sistem nagrajevanja in revitalizacija sistema akordov, bonitete, jamski dodatek, pogajanja z upravo podjetja za dodatna izplačila in nagrade, delovanje v odborih SD, sodelovanje v skupnem SD HSE, SD HTZ, Športnem društvu, Klubu upokojencev.

Poudaril je, da lahko vsak član SD daje pobude neposredno upravi podjetja ali prek predsednika, prav tako pa so člani SD predstavniki

vseh zaposlenih za področje varstva in zdravja pri delu. Zato sta njihovi nalogi opozarjati na stanje varstva in zdravja pri delu, nepravilnosti ter predlagati izboljšave. Posebej pa je vse člane SD pozval k skrbi za obveščenost zaposlenih, torej prenašanje informacij na svoje sodelavce na vseh nivojih.

Kot do sedaj bo SD skrbel za izobraževanje svojih članov, da bodo naloge lahko čim bolje opravljali.

Branko Mlinšek in **Miran Božič** sta se po izvolitvi zahvalila za zaupanje, Božič pa je ob tem še dejal: »Članstvo v svetu delavcev je prostovoljno, a izvoljeni člani nosimo veliko odgovornost do podjetja in do sodelavcev za to, kar delamo, kako se obnašamo, kakšne odločitve sprejemamo. Glede na kakovost našega dela nas sodelavci tudi cenijo!«

Diana Janežič

V SVET DELAVCEV ZA ŠTIRILETNI MANDAT SO BILI IZVOLJENI:

Štev.	Ime in priimek	Obrat	Delovno mesto
1.	Peter Bolha	Jamska stroj. služba - Pesje	str. nadzornik
2.	Miran Božič	Strokovne službe	sam. rud. proj.
3.	Iztok Brelih	Priprave	rud. nadzornik
4.	Tomaž Brezovnik	Proizvodnja – Preloge jug	rud. nadzornik
5.	Ivan Grobelnik	Priprave	rud. poslovodja
6.	Leon Grobelnik	Zračenje in prakt. izobr.	rud. nadzornik
7.	Jože Kimperk	Proizvodnja Pesje	rud. nadzornik
8.	Drago Kotnik	Priprave	rud. poslovodja
9.	Simon Lamot	Jamska elektro služba	el. nadzornik
10.	Danilo Rednjak	Strokovne službe	stroj. tehnolog
11.	Branko Mlinšek	Jamska strojna služba	str. nadzornik
12.	Jože Sajovec	Priprave	rud. nadzornik
13.	Aleš Švarc	Proizvodnja - Sever	odgov. kopač
14.	Karel Borovnik	HTZ OUTN J0	poslovodja
15.	Šačir Brkić	HTZ OUTN J4	ključ. montaže

250.000 OBISKOVALCEV V MUZEJU PREMOGOVNIŠTVA

Podzemni Muzej premogovništva Slovenije, ki je bil odprt ob rudarskem prazniku leta 1999 in je leta 2001 prejel tudi posebno priznanje Evropskega muzejskega foruma, je 11. junija obiskal že 250.000. obiskovalec.

To je bil učenec osnovne šole Šentvid v Ljubljani, ki je kot posebno nagrado prejel vikend paket za dve osebi v hotelu Barbara v Fiesi. Nagrado mu je izročil direktor Premogovnika Velenje **dr. Milan Medved**. Direktor je ob tem izrazil veselje nad obiskom mladih šolarjev in jim povedal, da odkopavanje premoga v Šaleški dolini poteka že več kot 130 let. Poudaril je, da so rudarji v tem času odkopali več kot 210 milijonov ton premoga, na zalogi pa ga je še vedno več kot 100 milijonov ton, zato bo pridobivanje energije iz zalog premoga v Sloveniji teklo še nadaljnjih 40 let.

»Muzej premogovništva je nastal kot pobuda, da ne bi pozabili zgodovine rudarstva. Odprli smo ga v avtentičnih prostorih; tam, kjer je v preteklosti nekoč res potekalo pridobivanje premoga, saj so bili vsi

podzemni prostori nekoč resnično namenjeni rudarjenju, zunanji pa za potrebe rudarjev, ki so se pripravljali na delo. Jašek, po katerem se boste spustili v jamo, je iz leta 1888 in še vedno odlično deluje, za kar gre zahvala našim vzdrževalcem,« je mlade obiskovalce nagovoril **dr. Milan Medved**.

Muzej je multimedijsko opremljen v slovenskem, nemškem, angleškem in italijanskem jeziku.

V muzeju so ponosni, ker lahko edini v Sloveniji v podzemni muzej popeljejo tudi invalide na vozičkih, obiskali pa so jih tudi že slepi in slabovidni.

Muzej je prejel že številna priznanja, med drugim že omenjeno priznanje Evropskega muzejskega foruma, Valvazorjevo priznanje, Fordovo nagrado za ohranjanje tehnične dediščine in Zlati grb Mestne občine Velenje.

Tadeja Mravljak Jegrišnik

KARBON ZA ČISTEJŠE OKOLJE

5. junij je bil svetovni dan varstva okolja. Ena od naših povezanih družb, ki s svojo dejavnostjo prispeva k varstvu okolja, je Karbon.

»Premogovnik Velenje je sedaj sicer zgolj naš 11-odstotni lastnik, vendar je teh 11 odstotkov kvalitetnih in s podjetjem naša družba ustvarja velik del realizacije,« je uvodoma povedal direktor Karbona **Franci Lenart**.

V šestem delu delovanja je Karbon, po direktorjevih besedah, soliden center za ravnanje z odpadki, skozi katerega gre vsak dan 100 ton odpadkov in v katerem masne tokove dobro obvladujejo. Ukvarjajo se z zbiranjem, posredovanjem in predelavo odpadkov, pri tem pa ne prihaja do obremenitev okolja.

V tej količini odpadkov je okoli 40 ton jamskih odpadkov, ki jih sortirajo na materiale, primerne za sanacijo ugreznin, predelavo in za odlaganje. »Pri tem izločimo več kot 80 odstotkov materialov, ki jih ne odložimo na komunalno deponijo. S tem prispevamo k manjšemu obremenjevanju okolja v Šaleški dolini in k denarnim prihrankom, saj je odlaganje odpadkov na komunalno deponijo najdražje,« pojasnjuje Lenart.

Poslovno sodelujejo tudi s hčerinskimi družbami Premogovnika Velenje, MO Velenje, PUP, Muzejem Velenje, Habitom, Sipotehom, Saubermacherjem. Imajo dve liniji za sortiranje odpadkov, naprave za komprimiranje odpadkov in za baliranje sekundarnih surovin. Njihova vizija je ukvarjanje z industrijskimi odpadki v SAŠA regiji.

»Sedaj za nas opravlja storitve 11 delavcev HTZ v eni izmeni, v drugi polovici leta pa načrtujemo delo v dveh izmenah. Potrebe v naši regiji po naših storitvah so.

Lani smo zastavili nov program razvrščanja in baliranja sekundarnih surovin, kot so papir, karton, plastika in od aprila letos gre skozi linijo na mesec 10 ton teh surovin. To storitev opravljamo zaenkrat le za Dinos.«

Večino odpadkov dobijo nesortiranih, predvsem iz jame, kjer omejen

Karbon ozavešča in motivira za prijaznejše obnašanje do okolja tudi z izobraževanjem učencev in dijakov, ki jim pokaže svoj center za razgradnjo motornih vozil. K njim prihajajo učenci iz velikega dela Slovenije, in letos so jih gostili že več 100. V Karbonu so prepričani, da delajo koristne stvari in da je prav, da svoje znanje in izkušnje pri tem delu prenesejo tudi na druge, predvsem na mlade, ki jih s tem okoljsko ozavešajo.

Odločili so se tudi za sodelovanje v programu EKO šol, in sicer da podprejo izdajo posebne brošure za vse EKO šole v Šaleški dolini. Žal so ugotovili, da ima tak status le OŠ Gustav Šilih.

prostor ne omogoča sortiranja na izvoru. Na drugi strani pa sta sortirana železo in papir.

Vendar je možnosti za boljše, učinkovitejše delo na tem področju še veliko, za to pa je treba informirati in ozaveščati ljudi. Lenart: »Če nas nekdo stalno ne opozarja, ljudje hitro prevzamemo stare navade, lažjo pot, kar nesortiranje odpadkov prav gotovo je. In tako romajo papir, plastika in organski odpadki v isti koš za smeti.«

Kot še pravi Lenart, mora pobuda priti od podjetij, v Karbonu pa se bodo z veseljem odzvali s tehničnimi rešitvami in podporo. Morda bo kakšno spodbudo k sortiranju odpadkov dala tudi novoustano-

vljena energetska pisarna, kajti nazadnje k racionalni rabi virov in varčevanju v vseh pogledih prispeva tudi ravnanje z odpadki. Lenart: »Stroški odpadkov so se v Premogovniku Velenje prepolovili, odkar je to področje prenesel v družbo Karbon. Poleg tega so vsi stroški zelo transparentni.

Zadovoljni smo, da imamo s Premogovnikom Velenje pogodbo o najemu prostora, za katerega smo pridobili tudi vsa dovoljenja za svojo dejavnost od ministrstva za okolje in prostor. Idej, kaj še početi, imamo dovolj in prepričani smo, da bomo v sodelovanju s Premogovnikom Velenje in HTZ le rasli.«

Diana Janežič

PRAVA ODLOČITEV

Že ob lanskem sindikalnem izletu HTZ v Črno Goro smo se udeleženci odločili, da se v prihodnje podamo na drugo stran Evrope, v katero od držav, ki jo tradicionalno obiskujejo mase turistov. Prevladalo je mnenje, da bi bila za obdelavo najbolj primerna Španija, in te odločitve ne obžalujemo.

Kar hitro je prišel določeni dan odhoda, ki se je pokrnil s podaljšanimi prvomajskimi prazniki. Pričakovali smo, da se bomo vrnilo zelo utrujeni. Pa ni bilo tako.

Predvidena prek 20-urna vožnja bi lahko bila zelo naporna, ampak so vozniki avtobusov poskrbeli, da so bili postanki pravi. Vožnja prek nekdanje meje z Italijo je potekala klasično dobro, videli smo veliko zanimivega, sploh tisti, ki v tem delu sveta še nismo bili. Prvi daljši postanek je bil namenjen ogledu Verone in ljubiteljem opere dobro znane arene. Njeno zunanost urejajo in ko bo del konec, bo pogled nanjo veličasten. Mnogi so vzdihovali pod Julijinem balkonom v mali ulici, tam, kjer ji je Romeo izkazoval svojo ljubezen. Sledilo je fotografiranje z njo in obvezno polaganje rok na njen del telesa, ki se kar blešči od tisočernih moških rok, ki to počnejo že desetletja.

Sledila je večerna in nočna vožnja do Monaca, ki smo ga doživeli v nočnem sijaju. Pogled na knežjo palačo, razkošno pročelje znamenite igralnice, očarljivo pristanišče in na parkirane dragocene primerke Ferarijev in Porschejev je marsikomu vzel sapo. Največ fotografij smo naredili v znanem tunelu, kjer moči preizkušajo dirkalniki formule ena. Naslednjo stotnijo kilometrov mimo Nice, Provanse in Azurne obale smo prespali in se zbudili globoko v Franciji, kjer je mnogim zadišala jutranja kavica. Cilj je bil še daleč, a vzdušje na obeh avtobusih je bilo dobro in zabavno, da so kilometri

zbežali mimo nas - in Španija je bila tu. V Figuerasu je bil naš cilj ogled muzeja Salvadorja Dalija, ki nas je prevzel, saj je veliko del bilo za nas čudežnih, kot je baje bil tudi leta 1989 umrli umetnik.

Zadnji cilj je bil Loret de Mar. Vedeli smo, da nas čaka pravo špansko doživetje. Popoldne plaža, kopalke, sonce, mivka in nekaj dobro prespanih minut pod svobodnim soncem. Zvečer pa doživetje nočnega življenja in spanje, ki je prišlo zelo prav - pa ne vsem. Nekateri so bili prebenedeni in jim za spanje ni bilo mar.

Sobotni dan je bil namenjen ogledu Barcelone. Ogromno dvomilijonsko mesto nudi vse »sladkosti« cestne gneče. Ogromna cerkev Sagrada Familia, ki jo dograjujejo že dolga leta, je veličasten objekt, ki raste v nebo, in izjemna gradbena mojstrovina.

V parku Guel smo začutili vzdušje vrveža, ki ga lahko doživiš samo tam in samo ob lepem vremenu, kjer se ljudje ob ogledih zabavajo vsak po svoje.

Višek dneva pa je bil za ljubitelje nogometa obisk stadiona Barcelone. Kot bi se ob vstopu v ta počaščeni objekt prikazali nogometni bogovi! Ko človek le pomisli, da je bilo nekaj dni prej na njem 100.000 gledalcev na tekmi Barcelone in Valencie, je doživeta nogometna popolnost. Muzej v dveh nadstropjih prikazuje zgodovino športa (nogomet, košarka in rokomet) in pove, kako nastaja takšen gigant od rojstva do vsemočnosti.

Naslednja točka je bil obisk akvarija, v katerem smo videli ribji svet od čisto pravih morskih psov, skatov, morskih konjičkov do pisanih ribic. Ko vse te živali plavajo nekaj centimetrov od tvoje glave, te spreleti srh, saj so čeljusti in zobje morskoga psa videti naravnost grozno. Za nameček smo videli tudi vodne pošasti piranje, ki te navdajo z občutkom groze, čeprav so videti prave nedol-

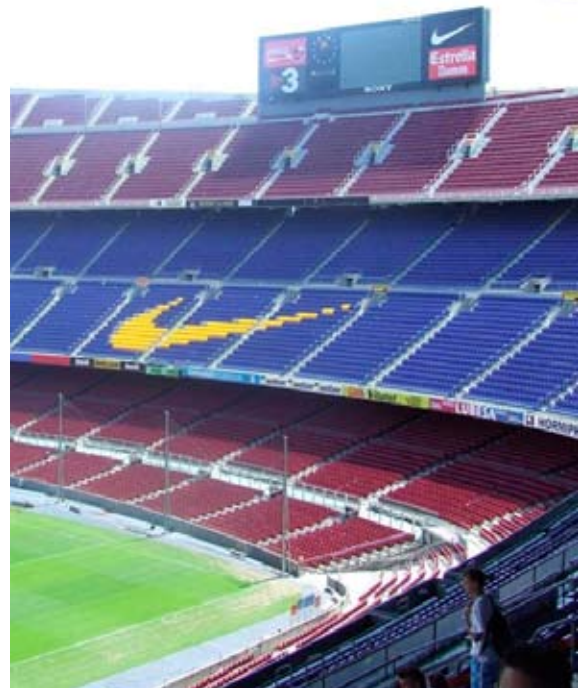
žne ribice.

Španijo moraš doživeti, pa čeprav na kratko, tudi ob zvokih njihove glasbe. Mi smo jo na predstavi La Siesta Flamenko. Izjemni plesni koraki, pesmi, trkanje s petami ob tla in kastanjete ter prekrasni kostumi se ti vtisnejo v spomin, za nameček pa smo mi njim pokazali, kako se pleše polka.

Zadnji dan smo obiskali prečudovito vinsko klet Codorniu. Pestra je predvsem njena zgodovina pa stari nekdanji pripomočki za pridelavo vina, doživetje pa je bilo globoko pod zemljo (40 m), kjer smo videli, kako pozorno ravna s steklenicami, ki na svetlem dosežejo lepo ceno. Celotno vlakceno smo se popekljali med tisočnimi steklenicami, v katerih se stara vino.

Dopoldne smo se na poti na letališče peljali le streljaj mimo dirkališča formule ena, kjer so se dan prej pomerili najhitrejši na svetu. Žal pa nas je zvečer čakal samo še polet z Adrio domov. Dežne kaplje nam niso mogle sprati misli in spominov na preživete španske dni. Bili smo utrujeni, a zadovoljni z izletom, podaljšani prazniki pa so nam omogočili, da smo se pred vrnitvijo na delovna mesta spočili še v domačem okolju. V mislih smo že kovali načrt, kam bi se podali naslednje leto.

Vsekakor je izlet v Španijo uspel v vseh podrobnostih in še enkrat hvala vsem: za družbo, organizacijo, vodenje Miru in Mojci iz Palme. Bilo je kul!
d.k.

Hans (levo) in Grega pred spominskim obeležjem na gori San Pietro

ČASTNO DELO ZA SVOJCE IN DOMOVINO

Naša sodelavca Ivo Hans Avberšek in Grega Justin, prvi je zaposlen kot oblikovalec v Studiu HTZ, drugi kot tehnolog v ESTO, sta bila člana 60-članske skupine strokovnjakov, ki je v imenu naše države očistila kraj nesreče letala Inex-Adrie na Korziki, v kateri je 1. decembra 1981 umrlo vseh 180 potnikov in članov posadke.

V skupini so bili pripadniki civilne zaščite, Slovenske vojske, gorski reševalci in gasilci. Oba sodelavca sta gorska reševalca, Hans več kot 30 let, Grega več kot 20 let, in tudi usposobljena za reševanje s helikopterjem. »Slednje je verjetno odločilo, da sva iz celjskega društva GRS bila izbrana v ekipo 29 gorskih reševalcev. Sva pa zagotovo tudi najbolj aktivna reševalca v društvu,« je izbor pojasnil **Hans**.

Pa sta oklevala? Hans sprva je, kajti zaradi veliko delovnih obveznosti se ni mogel takoj odločiti za tritedensko odsotnost, Grega pa je bil takoj

za. V HTZ so jima odobrili odsotnost in dali soglasje, da lahko sodelujeta v enoti za posebne namene za delovanje v tujini.

Zdaj jima ni žal, da sta šla in bi šla še enkrat. Zakaj? **Grega**: »To je bila največja takšna akcija naše države. Da sem lahko sodeloval v njej, se mi zdi posebna čast. Kasneje sem sicer slišal tudi mnenja, češ, kaj pa je bilo treba to narediti. Menim, da so si očiščenje gore domačini v vasi San Pietreto zaslužili.«

Hans: »Prav je bilo zaradi pietete do umrlih, do njihovih sorodnikov in zaradi domačinov. Oni so nesrečo

doživeli zelo čustveno. Nenazadnje menim, da je bilo treba goro očistiti tudi iz ekoloških vidikov, kajti 23 ton železja je dolgo ležalo v zelo lepem okolju, kjer diši po eteričnih oljih, od koder je čudovit razgled na morje, na dvatisočake, ki jih ima Korzika kar 20.«

PREDANI REŠEVANJU

Zaradi težavnega in težko dostopnega terena je bila to zelo zahtevna operacija, ki jo je oteževalo tudi dejstvo, da je bilo na prizorišču najhujše letalske nesreče v slovenski

zgodovini nekaj večjih delov letala. Te so morali člani skupine na licu mesta razrezati in jih s posebnih zbirnih mest nato v manjših kosih s helikopterjem prenesti v dolino.

Justin je prepričan, da je akcija potekala bolje, kot so si zamišljali organizatorji: »Bili smo enkratna skupina, večinoma smo se videli prvič, a smo delo opravljali usklajeno, brez težav, nikomur ni bilo ničesar težko narediti.

V nekaj dneh smo postali tudi pravi prijatelji in kar težko smo se ločili. Imeli smo več praznovanj - nekaj rojstnih dni, vmes je bil tudi dan slovenske vojske. Tudi ti dogodki so nas povezali in nam dali moči za delo do konca.«

Kot sta povedala, vodstvo akcije sprva ni vedelo, kaj lahko zahteva in pričakuje od celotne skupine. Kako so razmišljali, pove tudi tale dogodek. Več dni so imeli slabo vreme, deževalo je dva dni in dve noči. Vodstvo je sklicalo reševalce in jim previdno povedalo, da bo pač treba v akcijo, kljub slabemu vremenu. »Mi sploh nismo razmišljali, da ne bi šli. Ker helikopter ni mogel leteti, smo šli peš, saj smo takšnih, slabih razmer za reševanje vajeni,« je razlagal Hans.

HVALEŽNI DOMAČINI

Operacija je potekala v sodelovanju s francoskimi oblastmi. »Organizacija je bila odlična. Deloval je transport, zveze so bile odlične, v redu so bili naša nastanitev v hotelu, prehrana, odnosi z domačini.

Zaradi slabega vremena smo imeli le težave s sušenjem oblačil, kajti v tem času je bilo več dežja, kot je običajno za Korziko. Hiše tam poleg tega tudi niso grajene za deževno podnebje in je bilo vse precej vlažno,« sta predstavila tritedensko bivanje na Korziki.

Vstajali so ob petih, zajtrkovali, se z avtobusom odpeljali na vojaško letališče, nato pa jih je helikopter vozil na goro. Če je šlo vse v redu, so ob osmih pričeli z delom.

Reševalci so bili razdeljeni v več osemčlanskih skupin, vsaka skupina pa je čistila svoj sektor. Najdene dele so dajali v velike vreče, ki so jih nato dostavljali na posebna mesta,

kjer jih je lahko pobral helikopter. Gasilci so imeli nalogo rezati večje kose letala, vojaki pa so sodelovali s piloti in pripenjali 300 do 400-kilogramske vreče na helikopter.

Delo vseh je bilo zahtevno zaradi težko dostopnega skalnatega terena, helikopterju so delale težave soteske, iz katerih se je naložen moral umikati zadenjsko ... »Pilotom kapa dol za njihovo delo! Naše osnovno orodje za delo so bili krampi in navorni drogi. Erozija je v 27 letih opravila svoje delo; letalski deli so bili prekriti z zemljo, mahom, obraščeni z grmovjem. A menim, da smo teren očistili tako, da bi le stežka še našli kaj,« sta povedala.

In znova dodala tudi, kar smo v medijih že brali, namreč da so reševalci našli tudi ostanke okostij, osebne predmete. Kot sta dejala Grega in Hans, za reševalce te najdbe niso bile presenetljive. Grega: »Ko sem gledal teren, na katerega se je raztreščilo letalo, sem si živo predstavljal, kako je bilo videti po nesreči. Grozljivo! Na tem območju nas je sedaj delalo okoli 45, in to je bilo videti veliko. Takrat pa je tja treščilo 40-tonsko letalo s 180 potniki. Nemogoče je, da bi takrat reševalci počistili vse človeške ostanke in predmete, saj so na 9 hektarih pobočja še sedaj ležali veliki kosi letala.«

PRIKLANJAM SE VAŠI MENTALITETI!

In še en droben dogodek! Hans: »Na sedlu gore San Pietro, do kamor pripelje avtobus, je izhodišče za pohode. Tam stoji kočica, kjer eden od domačinov zaželi dobrodošlico pohodnikom s pijačo. Enega dne me je ogovoril v polomljeni angleščini: »Veš, ko bo tole gotovo, vas bom pa dal v časopis, kajti vaša akcija je nekaj neverjetnega, enkratnega. Zakaj pa, sem ga vprašal. In je rekel dobesedno: Because, your mentalite' ... in se je sklonil, kot bi dal kapo z glave ...

Tudi z njim smo postali prijatelji. Prinesli smo mu slovensko zastavo in dejal je, da bo vsako jutro skupaj dvignil slovensko in korziško zastavo in ju zvečer spustil.

Prav drugačna pa je zgodba o korziških gasilcih, ki so bili vsak dan z

nami na gori in so nas le opazovali pri delu. Bili so kot čuvaji, če delamo v redu ... Nekega dne pa so kopali kot mi in kmalu smo začudeni ugotovili, zakaj. Prišli so lokalni novinarji. V časopisu je izšla velika fotoreportaža in niti na eni fotografiji ni bilo nas. To se nam ni zdelo najbolj pošteno, ne od gasilcev, ne od novinarjev.«

Sploh so mediji pri tej akciji odigrali pomembno vlogo. Znano je, da jo je sprožila oddaja komercialne televizije o ostankih letala na Korziki. Nato pa je glavno vlogo pri organizaciji te akcije odigral naš rojak, Prekmurec Peter Pukšič, ki že zelo dolgo živi na Korziki. Je zelo vpliven in cenjen gošpod, uspešen podjetnik.

»Fantje, to je bilo zame najsrečnejših 20 dni v življenju, nam je ponosno dejal na koncu,« se bo vedno spominjal Hans, kot tudi zaključka akcije: »Tisti dan, ko smo šli postavljati spominsko obeležje na goro, na skalo, v katero je zadelo letalo, je močno pihal vroč saharski veter. To je bil za helikopter zelo velik problem in pri izkrcavanju nas je bilo kar malo strah. No, postavili smo obeležje in počastili spomin na umrle, njim v slovo pa je nad skalo helikopter zalebdel, in se tako na svoj način poslovil. To je bil zelo čustven, globok trenutek, v katerem smo se zavedeli, kaj se je na tem mestu pred skoraj tremi desetletji zgodilo.

Takrat smo se vsak po svoje tudi zavedeli, kaj smo naredili. Kajti reševalci v akciji čustva potisnemo v ozadje, saj sicer ne bi mogli delati. Naše delo je profesionalno, a bolj kot ne rutinsko.

Ob koncu akcije smo razmišljali o ljudeh, ki so bili na tem izletu na Korziko, o njihovi usodi, zadnjih trenutkih. Ob tem se ti naježi koža in pomisliš: lahko bi to bil tudi jaz.«

Akcija pa je bila posebna tudi v tem, da je tokrat reševalce spremljalo veliko medijev, da je bila odmevna. In zato so se pomena svojega dela vsi člani ekipe zavedeli znova ob prihodu v Slovenijo, ko so pri izstopu iz letala na letališču Jožeta Pučnika vanje zabliskale bliskavice množice fotoaparatorov in luči kamer.

Diana Janežič

V ERICu GOSTIMO NOVO LIKOVNO RAZSTAVO

Čeprav nas večina pozna kot naravoslovno usmerjeno podjetje, se pri nas radi spogledujemo z umetnostjo. Da bi popestrili hodnike naše stavbe, jih večkrat spremenimo v galerijo. Doslej smo gostili umetnike iz Šaleške doline ali pa razstavljali dela iz naših dejavnosti.

Čeprav prihaja umetnica Elena Churnosova iz Rusije, je pripravila zanimiv nagovor v slovenščini.

Vladimir Peter Plavčak poleg slikanja tudi pesni. Ob odprtju razstave nam je prebral eno izmed svojih pesmi.

V preteklih letih so se nam že predstavili Viktorija Meh, Salih Biščič, Črt Valenčak, Boris Oblišar, Marcel Medved, Ivo Kolar, Mirjam Britovšek in Zoran Rožič. Poleg likovnih del smo imeli razstavo fotografij metuljev, kate raziskuje naša raziskovalka Nataša Kopušar.

Večkrat smo na naših hodnikih razstavili plakate učenecv iz šolskega projekta Varujmo in ohranimo Šaleško dolino in tematske plakate udeležencev raziskovalnega tabora.

Tokrat smo razstavo v ERICu zastavili nekoliko drugače, v goste smo povabili dva slikarja, ki prihajata od drugod. To sta akademska slikarka in pedagoginja Elena Churnosova in slikar Vladimir Peter Plavčak.

E. Churnosova prihaja iz Rusije, a že nekaj let živi in dela v Sloveniji. V. P. Plavčak je amaterski slikar iz Maribora. Poklicno se ukvarja z razvojnimi in aplikativnimi študijami izrabe obnovljivih virov energije v sektorju raziskav in razvoja v poslovni enoti HSE v Mariboru in je naš poslovni partner.

Elena Churnosova se je predstavila takole: »Rojena sem bila v Leningradu, kasneje preimenovanem v Sankt-Peterburg. Po zaključeni srednji šoli za likovno umetnost N.K. Reriha sem prišla v Slovenijo, kjer sem leta 2007 diplomirala na Akademiji za likovno umetnost in obli-

kovanje. Pridobljeno pa imam tudi višjo pedagoško izobrazbo.

Z likovno umetnostjo se ukvarjam že vse življenje, tako v smislu odkrivanja novih slikarskih poti kot slikanja po želji ali naročilu. Najpogosteje uporabljam akrilne in akvarelne barve, včasih tudi tehniko s svinčnikom in z ogljem, občasno pa slikam tudi z oljem.«

Likovni opus Elene Churnosove zajema večinoma figuralko in portretno slikarstvo, rada pa riše naravo in krajine. Pogosto zaživijo na njenem platnu slike iz njenega otroštva in bližnje preteklosti. Predmet njenega umetniškega zanimanja in ustvarjanja se nanaša predvsem na obdobje ob koncu prejšnjega stoletja v Rusiji, ki predstavlja prelomni čas za to državo.

V svojih slikah rada uporablja izrazite barvne kontraste in išče izraznost ritma ter linij. V gradnjo slike vstopa skozi premišljeno zasnovano kompozicijo. Včasih si zamisli podobe tako, da poskuša slikati s kontrastom nanosa večjih barvnih polj in lis ter poskuša ustvariti barvne dominante. Z njimi želi emocionalno vplivati na gledalca. To ji skoraj vedno tudi uspeva.

Pogosto jo privlačijo močnejši barvni toni in čiste barve, prav tako pa jo inspirira tudi dekorativno slikanje. Njene slike odražajo doživetost in likovno dovršenost.

Vladimir Peter Plavčak, univ. dipl. inž. strojništva, je Mariborčan, ki se je pričel kot samouk in ljubiteljski slikar ukvarjati z likovno dejavnostjo pred 11 leti, ob srečanju z Abrahamom. Bil je član več likovnih sekcij in je sodeloval na občinski in republiški ravni.

Pri Kulturnem društvu Studenci-Maribor je deloval kot vodja likovne skupine odraslih ljubiteljskih likovnikov, zdaj pa je organizator razstav in skrbnik razstavišča Studenček v mestni četrti Studenci-Maribor. Njegov prvi likovni učitelj v osnovni šoli je bil prof. Janez Šibila, akademski slikar. Strokovno se je izpopolnjeval na poletni likovni šoli pri prof. Otu Rimeleju, akademskem slikarju, in obiskal več ex-tempor ter likovnih kolonij.

Sodeloval je na več skupinskih in samostojnih razstavah po Sloveniji in v tujini. Za svoje delo je prejel številne pohvale in priznanja.

Največ mu pomeni odkupna nagrada na likovni ex-tempori Podoba Ljubljane leta 2001, kjer je med 95 razstavljavci zasedel odlično 3. mesto. Njegovo sliko »Zimska podoba Ljubljane« je odkupila tedanja županja Vika Potočnik.

Kot prepričan realist najraje slika krajine, tihožitja in figuraliko v različnih tehnikah (risba, pastel, akril olje). Pri srcu sta mu neokrnjena narava z vsemi svojimi lepotami in značilnostmi ter kmečka arhitektura z motivi s podeželja. Na razstavi predstavlja nekatere svoje utrinke iz narave, tihožitja in figuraliko.

Likovna dela obeh slikarjev so razstavljena na stopnišču in v hodniku upravne stavbe ERICa.

Vabimo vas k ogledu med našim delovnim časom, od 8. do 16. ure.

besedilo in foto Martina Pečnik

PEJSAŽI SALIHA BIŠČIČA

Ko sem januarja imela intervju z našim sodelavcem Salihom Biščičem za predstavitev v Rudarju, mi je med odgovori zaupal tudi tole svojo željo: »Najbolj si želim, da bi lahko imel razstavo svojih del v Premogovniku Velenje, morda ob dnevu rudarjev.«

Želja se mu je 19. junija izpolnila. Do 19. septembra bodo v razstavišču Barbara na Partizanski 78 in Rudarski 6 na ogled njegove oljne slike krajinske in arhitekturne motivike.

Salih Biščič je strojnik, zaposlen v Jamski strojni službi. Kljub odločitvi za tehnični poklic, ima tudi umetniško žilico. Slikanja se je učil pri akademskih slikarjih Milanu Todiču in Darku Slavcu. Je član Društva šaleških likovnikov. Slika akrile, akvarele, paste, poskuša se z grafiko in oljem na platnu.

Akademski slikar Zuhdija Salkić je o njegovem slikarskem opusu med drugim zapisal: »Prvi pogled na njegove slike nam pove, da je Salih zaljubljen v naravo. Njegovi pejzaži, vedute in tihožitja so podani na dokumentirani način, kakor da so iztrgani iz narave in pripeti na platno brez slikarjeve pomoči. Salihove kompozicije so uravnotežene, iz njih sevata mir in spokojnost, ki ponazarjata njegovo psiho. Salih je stabilen in miren človek – človekoljub. Dokazi so njegove številne slike, podarjene v dobrodelne namene, in udeležba na slikarskih kolonijah, organiziranih s humanitarnimi nameni.«

Razstavo je odprl **dr. Milan Medved**. Poudaril je, da je delo v Premogovniku Velenje zahtevno in poteka v posebnih razmerah, vendar rudarji delajo z veseljem in ponosom. »Zato je nam zdi prav, da z razstavami spodbujamo ustvarjalnost zaposlenih na kulturnem področju, pa naj gre za slikanje, petje ali druge oblike, in njihovo dejavnost tudi promoviramo,« je dejal direktor in se

zahvalil Rudarskemu oktetu za ustvarjalnost in glasbeni uvod ter Salihu Biščiču. Za spomin mu je poklonil monografijo Premogovniki in rudniki v Sloveniji ter zaželel še veliko likovnih del. Salih Biščič je vidno ponosen na zanj tako pomemben dogodek direktorju izročil eno od svojih slik.

Diana Janežič
foro M. Beškovnik

TUDI OB KLOPIH LAHKO UŽIVAMO V NARAVI

Poletje, čas, ko se zaradi prijetnih temperatur pogosto odpravimo v naravo, med travnike, ob potoke, jezera ali pa uživamo v sprehodih po gozdovih. Včasih nas prestraši misel na klope, ki nam lahko pokvarijo prijeten izlet, če dopustimo, da se sprehajajo po našem telesu, rijejo v kožo in nas okužijo.

Na svetu je poznanih kar 800 vrst klopov. Med njimi 8 vrst uvrščamo med prenašalce povzročiteljev bolezni. *Ixodes ricinus*, pri nas ga imenujemo navadni klop, je najbolj pomembna in najbolj razširjena vrsta v Evropi. Najdemo jih praktično na celotnem območju Evrope, tudi v Sloveniji. Na območjih, ki presegajo 1000 metrov nadmorske višine, se zadržujejo le redko, na nadmorskih višinah prek 1500 metrov pa jih ni.

KLOPI NAS ZAČUTIJO

Z lymsko boreliozo in klopnim meningoencefalitisom so okuženi klopi po vsej Sloveniji. Območja, kjer ni klopov, so zelo redka. Najbolj jim ustreza vlažno in zasenčeno okolje. Najpogostejše živijo na območjih listnatih gozdov z bujno podrastjo. Aktivnost klopa je odvisna od zunanje temperature. Pri temperaturi pod 5 stopinj Celzija klopi mirujejo. Sicer lezejo po rastlinju, navadno do višine kolen, in čakajo na primerne gostitelja. Ne skačejo, ne padajo z dreves, ne letijo in ne tvorijo nitk, po katerih bi se spuščali kot pajki. Ker so slepi, gostitelja ne morejo videti. Njegovo bližino zavohajo ter začutijo njegovo telesno toploto in premikanje med vegetacijo. Oprimejo se nas le, če se dotikamo listja, trave, podrasti ali mimogrede oplazimo rastlinje. Življenjski cikel ima več faz razvoja. Celoten proces od jajčeca do odrasle živali lahko traja od enega do treh let. Velikost klopa je odvisna od razvojne oblike: larva meri 1 mm, medtem ko odrasla samica doseže velikost od 4 do 5 mm. Ko se napije krvi, se njen raztegljivi zadek poveča in doseže velikost graha, preden

se spusti z gostitelja. Klopi ponavadi živijo leto dni, lahko pa tudi pet let - kar je že častitljiva starost za klop. Da se lahko razvija naprej, mora vsak razvojni stadij zajedati gostitelja. Gostitelji so najpogostejše mali gozdni sesalci in ptiči, lahko pa tudi večje živali. Človek je le slučajni gostitelj. Na površino kože se prisesajo z zobci, ki se nahajajo na sprednjem delu njihovega telesca.

V GOZD - OBLEČENI

Bistveno je, da se nevarnosti, ki preži na nas, zavedamo. V naravo se zato odpravimo vedno primerno oblečeni. Izbrali bomo materiale, na katere se nadležni zajedavci ne uspejo pričvrstiti. Oblačila naj bodo gladka, lahko celo spolzka, kjer je verjetnost oprijemanja veliko manjša, kot pri bombažu. Rokavi naj bodo dolgi, hlače zatlačimo za čevlje, sicer pa bomo izbirali svetle barve, da bomo klopa lažje opazili. Pred klopi se dodatno zavarujemo tudi z ustreznimi razpršili ali mazili. Po vsakem tveganem sprehodu ali izletu v naravi se temeljito stuširamo oziroma okopamo in pregledamo kožo v celoti - tudi lasišče. Oblačila, ki smo jih nosili, odvržemo in jih damo v pranje. Posebej bomo pozorni na pregibe okoli kolen, predvsem na zadnji strani noge. Pika, ki ga ob vbodu v kožo klopi sprožijo, praviloma ne čutimo, saj pred vbodom sprostijo anestetik, ki občutek pika omili. Klopa moramo čim prej odstraniti, pri čemer pa moramo biti zelo previdni. Ne vlečemo ga v levo ali desno, ampak pravokotno in naravnost, da v koži ne ostanejo sprednji deli klopa.

Za odstranjevanje uporabimo ustrezno pinceto, lahko tudi nohte. Odstranjevanje z oljem ali lakom za nohte odsvetujemo, saj ob tem pride do draženja, kar lahko privede tudi do hitrejšega prenosa borelije. Mesto vboda vedno pazljivo razkužimo ter ga v prihodnjih tednih pozorno opazujemo. V primeru pojava morebitnih sprememb na koži se takoj posvetujemo s svojim zdravnikom, ki bo preveril možnost morebitne okužbe in sprožil postopke zdravljenja.

OKUŽBE SO HUDE

Klopni meningoencefalitis je virusno vnetje možganov in možganskih ovojnic. Bolezen se pojavi 10 do 20 dni po ugrizu klopa. V Sloveniji je poznan že od sredine prejšnjega stoletja, letno pa oboli med 70 in 330 oseb. Pojavljanje bolezni je vezano na naravna žarišča te bolezni pri nas. Tveganje za okužbo je največje v ljubljanski in celjski kotlini ter njenem nižjem hribovitem obrobju. Število obolelih iz leta v leto precej niha. Razlike v obolenju so predvsem posledica različnih vremenskih razmer, ki v posameznem obdobju prevladujejo. Kadar so le-te bolj ugodne, je populacija klopov aktivnejša in bolj številna. Zaradi ugodnih vremenskih razmer je tudi veliko število malih gozdnih sesalcev, ki so glavni rezervoarji povzročitelja klopnega meningitisa. Poleg tega pa se ljudje pogostejše zadržujemo v naravi in so torej tudi bolj izpostavljeni nevarnosti. Klopni meningitis se pojavlja sezonsko, kar je povezano z biološko aktivnostjo klopa, ki je najpomembnejši prenašalec povzročitelja tega obolenja. Aktivni postanejo šele, ko

se temperatura tal dvigne na 5 do 7°C. V naših razmerah se večina primerov pojavi od maja do septembra. Izraziti višek je opazen v juliju. Prva obolenja pa se začnejo pojavljati že v marcu.

Obolevajo ljudje vseh starosti. Najbolj ogroženi so otroci in odrasčajoči ter ljudje v srednjih letih. Moški obolevajo pogostejše kot ženske. Najbolj so ogroženi tisti, ki se zaradi svojega dela ali konjička pogosto zadržujejo v naravi in so tako izpostavljeni ugrizu klopa.

Najbolj uspešen način zavarovanja pred boleznijo je še vedno cepljenje. Za učinkovito cepljenje so potrebne tri doze cepiva. Običajno damo prvi dve dozi cepiva v razmaku enega meseca, tretjo dozo pa čez 6 do 9 mesecev. Pomembno je, da dobi cepljeni dve dozi cepiva še v času, ko klopi niso aktivni, torej v zimskih mesecih. Na ta način dosežemo, da so v času, ko nastopi sezona klopov, že zaščiteni proti bolezni.

Cepivo proti klopnemu meningitisu je varno, učinkovito in ga cepljeni dobro prenašajo. Bolnikov, ki prebolevajo vročinsko bolezen, ne cepimo. Prav tako ne cepimo tistih, ki so preobčutljivi na sestavine cepiva in piščančje beljakovine, kar pa je zelo redko. Kot pri drugih cepljenjih se lahko tudi po cepljenju proti klopnemu meningitisu na mestu vboda pojavijo reakcije na cepivo in sicer v obliki rdečine ali otekline, vendar so take reakcije res redke in blage. Spodnja starostna meja za cepljenje je 3 leta, zgornje starostne meje pa ni.

Boreliozo ali limsko bolezen, ki je razširjena po vsej državi, so pri nas odkrili leta 1984. Ogroženost je zelo velika, saj za boreliozo oboli med 10 in 20 ljudi na 10.000 prebivalcev, kar jo uvršča med najpomembnejše nalezljive bolezni v Sloveniji. Povzroča jo bakterija *Borrelia burgdorferi*, ki prizadene številne človekove organe. Bolezen ima značilen potek. Od nekaj dni do nekaj tednov po vbodu klopa na koži ni opaziti sprememb. Nato nastane na mestu vboda sprva majhna rdečina, ki se počasi širi navzven in po nekaj dneh začne bledeti. Tako se oblikuje obroček, ki se širi navzven. To traja nekaj tednov ali mesecev. Če se ne zdravimo, se izpu-

ščaj lahko zelo razširi, vendar potem zlagoma izgine sam od sebe.

V času kožnih sprememb nekateri ljudje nimajo težav. Druge mesto vboda malce srbi, boli ali peče, tretji pa tožijo za slabim počutjem, utrujenostjo in imajo bolečine v mišicah ali sklepkih.

Če bolezen ne zdravimo pravočasno, poteka v treh fazah. V prvi fazi se med 7 in 14 dnevom na mestu klopovega ugriza pojavi značilen rdeč madež. Rdečina, ki je lahko tudi za dlan velika, začne v sredini bledeti, robovi pa ostanejo rdeči in se širijo. Zato imenujemo to kožno spremembo tudi potujoča rdečina. Lahko se pojavi celo na kakem delu telesa, kjer klop sploh ni bil prisesan.

Drugi bolezenski znaki, ki spremljajo boreliozo, so: vročina, močno nočno potenje, vrtoglavica, glavobol, bolečine v mišicah in izrazita utrujenost. Če torej opazite sumljivo rdečino, morate nemudoma obiskati osebnega zdravnika, saj je zdravljenje z antibiotiki najbolj uspešno v prvi fazi bolezni.

Po določenem času sicer kožne spremembe tudi brez ustreznega zdravljenja izginejo, vendar pa čez nekaj tednov ali mesecev bakterija prizadene živčni sistem, srce, sklepe in mišičje. Raziskave so pokazale, da poteka obolenje težje takrat, ko je bil klop prisesan dlje, prav zato je izjemno pomembno, da ga brez odlašanja odstranimo takoj, ko ga opazimo. Ker lymsko boreliozo povzročijo bakterije, bolezen zdravimo z antibiotiki. Pozno zdravljenje zmanjša možnosti

za popolno ozdravitev. Cepiva zoper boreliozo, žal, še ni.

PREVIDNOST NI ODVEČ

Tudi za bolezen, ki jih prenašajo klopi, velja upoštevati rek: bolje preprečiti kot zdraviti. Klopi, ki jim najbolj ustreza vlažni listnati gozd z bogatim podrastjem, najbolj ogrožajo vaše okončine in najnežnejše predele kože. Predvsem zadnji del kolenkega sklepa, pazduhi in dimlje.

Zato se bomo v naravi gibali po urejenih stezah, saj hoja med nizkim grmičevjem poveča nevarnost za stik s klopom. Izogibali se bomo nepotrebnega prebijanja skozi grmovje, ležanja na tleh in obešanja oblačil na veje grmov in dreves.

Za sprehod v naravo bomo oblekli oblačila iz gladkih materialov, z dolgimi rokavi, na glavo pa dali pokrivalo. Odkrite dele telesa bomo večkrat premazali s snovmi, ki odvrčajo mrčes. In najpomembnejše: takoj, ko se vrnemo domov, se bomo temeljito pregledali. Posebno pozornost bomo namenili področjem, kjer je koža najtanjša - predel za ušesoma in ob robu lasišča, pazduhi, predel pod dojkami, okolica popka, predel dimelj, notranja stran stegen, mošnja in območje nad Venerinim gričkom. Pri otrocih klopa pogosto najdemo na glavi. Bodimo previdni, upoštevajmo navodila in uživajmo v naravi, da napolnimo baterije, okrepimo telo in sprostimo dušo. Srečno.

Janez Poles

ENERGIJA NAS JE POVEZALA

Na svetovni dan športa in sonca, 31. maja, je bilo v Velenju obojega dovolj. Športno društvo je bilo organizator prvih iger vseh družb, ki v Sloveniji pridobivajo električno energijo. Na njih je sodelovalo enajst ekip in 550 rekreativcev.

Kot je v uvodnem pozdravu dejal dr. Milan Medved, so se na igrah zbrali vsi glavni akterji slovenskega elektro-energetskega trga. To so bili Holding Slovenske elektrarne, GEN Energija, Dravske elektrarne Maribor, Soške elektrarne Nova Gorica, Savske elektrarne Ljubljana, TE Šoštanj, TE Trbovlje, TE Brestanica, TE TO Ljubljana, JE Krško in Premogovnik Velenje.

»Vesel sem, da se je ideja športnih iger HSE razrasla v igre celotne proizvodnje slovenske električne energije. Prav gotovo imamo rekordno udeležbo; tekmovalcev je okoli 550, vsaj še 50 pa je direktorjev in drugih sodelavcev iz sodelujočih družb ter drugih gostov.

Veliko je stvari, ki lahko ljudi sprejo, razdružujejo. Zagotovo pa šport združuje ljudi in zato bomo športne

aktivnosti v slovenski energetiki gojili. Prepričan sem, da bosta danes zmagala šport in druženje,« je na začetku zbrane v velikem šotoru v TRC Jezero pozdravil **dr. Milan Medved**.

GOSTITELJI ZMAGALI

Po zajtrku, pozdravih in navodilih za tekmovanja so se udeleženci razkropili na športne terene po celnem Velenju. Povsod so potekali zagri-

Marjan Jelenko

Karmen Legvart

zeni boji za čim boljše rezultate, a hkrati tudi poštene in v rekreativnem duhu, saj je navsezadnje šlo predvsem za povezovanje, sodelovanje, druženje.

Vsake igre pa prinesejo tudi zmagovalca. Tokratne so se končale s popolnim zmagoslavjem gostiteljev. V skupnem seštevku so ekipe Premogovnika Velenje za kar 23 točk prednosti premagale drugo uvrščeno TE Šoštanj in za 29 točk tretje uvrščeno JE Krško.

Premogovnik Velenje je med devetimi panogami odnesel 6 prvih mest (pikado, ribolov, tenis, odbojka na mivki, namizni tenis in košarka) in 3 druga mesta (streljanje z zračno puško, kegljanje in nogomet).

Da ne bi bili zaradi (ponovne) zmage na igrah energetike slabi gostitelji, smo prestižno zmago v raftingu na Velenjskem jezeru »prepusili«

ekipi TE Brestanica. Boj je bil zagrižen, a pošten.

Veslanje je potekalo ob bučnem spodbujanju vseh udeležencev iger in tudi gostov. Direktor HSE **dr. Jože Zagožen** je vtise z iger takole strnil: »Šport je pomemben, a pomembnejše od tega je veselo druženje. Na igrah se tkejo medčloveške vezi. Vesel sem, da dr. Medved in dr. Rotnik odlično vodita energetska podjetja v Šaleški dolini, skrbita za okolje, na kar smo vsi lahko ponosni.

Direktorji družb smo dopoldne preživeli med ogledom tega območja in presenečen sem, kako je urejeno, kakšna skrb se posveča ljudem in okolju.«

IGRE MORAJO BITI!

Med tekmovalji smo zbirali mnenja udeležencev o igrah, o pričakovani uvrstitvi njihove ekipe in o možno-

Džordže Donev

Anton Paravan

stih v njihovih podjetjih za rekreacijo zaposlenih. Vsi sodelujoči so bili glede rezultatov optimistični, nad igrami pa navdušeni.

Marjan Jelenko, TE Brestanica, streljanje: »Naša ekipa, ki zastopa podjetje v streljanju, se zbere kakšen mesec pred igrami in malo vadi. Vem, da je to premalo, ampak smo pozitivno nastrojeni, želimo biti prvi! Igre se mi zdijo super, vsi se zberemo, športno navijamo, tekmujeemo in preživimo čudovit dan. Vsako leto je tako, zato naj bo še naprej tako.«

Karmen Legvart, JE Krško, namizni tenis: »Namizni tenis sem igrala že v

Direktorji družb v HSE so na svoji seji kolegija pohvalili odlično organizacijo športnih iger in se prek direktorja Premogovnika Velenje dr. Milana Medveda zahvalili športnemu društvu podjetja zanjo.

osnovni šoli, zdaj pa ne več toliko in malo vadim le pred igrami.

Na igrah redno sodelujem in se mi zdijo odlična priložnost za druženje. Organizacija je odlična.

Naša ekipa je na igrah po navadi kar dobra. V JEK nimamo športnega društva, je pa v okviru sindikata organiziranih več športnih sekcij, kjer imamo možnost rekreacije, in tega se zaposleni poslužujemo.«

Džordže Donev, TE-TO Ljubljana, nogomet: »Pripravljeni smo dobro,

računamo na visoko mesto. Naša ekipa sicer nastopa v rekreacijski nogometni ligi v Ljubljani.

V TE-TOL se precej ukvarjamo s športom in prav zdaj ustanavljamo športno društvo. Sodelavci tekmujejo v košarki, odbojki, tenisu ...

Na športnih igrah energetike sem vsako leto, igre so odlične, morajo biti tudi v prihodnje. Nogometašem je vseč, ker letos tekmuje več ekip, lani so bile samo tri.«

Anton Paravan, Soške elektrarne, ribolov: »Sem ribič, potapljač, lovec. Ampak danes bo težko, ker je ribolov v jezeru drugačen kot v reki. Jaz pač ribarim v Soči. Dobro je, da mi je prijazen sosed, tu ob jezeru, dal napotke, kako se lovi jezerske ribe. Igre so mi vseč, vedno sem bil zraven pri vseh igrah elektrogospodarstva, in takšno druženje podpiram že 41 let. Sprva so bile te igre mala olimpijada in so trajale tri dni, med športi pa so bile tudi atletske discipline. Osnovni nameni pa ostajajo enaki tudi danes – druženje, spoznavanje, tekmovanje, rekreacija.

V SENG deluje športno društvo in pri njem imamo različne športne panoge, kamor se vključuje veliko sodelavcev.«

Marjana Vujat, Premogovnik Velenje, kegljanje: »Kegljam za rekreacijo, ob ponedeljkih ima športno društvo termin v TE Šoštanj, in tudi

tekmujem za društvo. Moj šport je tudi jezenje, saj imam zelo rada konje.

Igre so mi vseč, redno se jih udeležujem že dolga leta, tudi ko so bile še drugače organizirane in so bili drugi udeleženci. Vseč mi je, da se že poznamo in se vsaj ob letu vidimo, kakšno rečemo.«

Natalija Grebenšek, TE Šoštanj, pikado: »Naša ekipa se v pikadu ni odrezala najbolje, verjetno bomo neke v sredini razpredelnice. Ampak, saj naš prvi namen ni bil tekmovalnega značaja, temveč druženje, spoznavanje kolegov iz energetike.

Sem redna udeleženka iger, prav tako naša ekipa.

V TEŠ imamo področje rekreacije odlično organizirano. Sodelavci imamo zelo veliko možnosti za rekreacijo, tekmujeemo lahko v več ligah in panogah. In tudi smo aktivni, kar se vsako leto tudi pozna na takšnih igrah, ker segamo po najvišjih mestih.«

Danilo Mavčnjak, Dravske elektrarne Maribor, odbojka: »V odbojki nismo izpolnili naših pričakovanj, saj igramo za uvrstitev od 4. do 6. mesta, ponavadi pa smo bili med prvimi tremi. Presenetila nas je TE Brestanica.

A glavni namen iger ni vedno in povsod zmagati, čeprav smo vsi borbeno razpoloženi, temveč dobra volja,

Marjana Vujat

Natalija Grebenšek

Danilo Mavčnjak

Janez Žlak

druženje, zabava. Sem redni udeleženec iger in lahko ocenim, da so igre vedno boljše. Kolegi iz različnih družb se v svoji panogi že poznamo med seboj in smo veseli, ko se ob letu znova srečamo.

V DEM imamo že veliko let športno društvo, ki je vzorno urejeno in je bilo eno prvih športnih društev v energetiki. Ima veliko članov, če vem prav, smo člani vsi zaposleni. Zastopani so domala vsi športi, rekreiramo se lahko celo leto, imamo ligaška tekmovanja, v šahu, tenisu in namiznem tenisu pa nastopamo tudi v sindikalnih ligah. Kdor hoče, se lahko rekreira, in to podpira tudi vodstvo družbe. Ocenjujem pa, da je za rekreacijo največji interes med starejšimi zaposlenimi, mlajše generacije pa se še ne vključujejo dovolj. Morda še ne čutijo potrebe po gibanju ...»

Janez Žlak, TE Trbovlje: »Ne tekmujem, ampak spremljam igre kot gost. Ogleдал sem si skoraj vsa tekmovališča in vse poteka odlično. Tudi vreme nam služi, razpoloženje je na vrhuncu, tako da nimam slabe besede.

Včasih sem na igrah sodeloval, igral sem tenis in šah. Zato danes tudi bolj spremljam teniške dvoboje in kot vem, se bomo borili za peto mesto. To je dobro. TET-ovci smo dobri v nogometu, ribolovu, kegljanju – upam, da me kolegi ne bodo z uvrstitvami povsem demantirali!

V TET športnega društva še nimamo, pripravljamo se na ustanovitev, saj naj bi vse družbe v HSE imele to društvo. Za rekreacijo zaposlenih,

223 nas je, pa skrbi sindikat, in to imamo dobro urejeno. Zavedamo se, da sproščeni zaposleni dosegajo boljše delovne rezultate. Energija nas povezuje – ta slogan iger mi je zelo všeč in pove vse!«

Marija Preksavec, Savske elektrarne, pikado: »V našo ekipo sem bila sicer vključena kot rezerva, a mislim, da sem se, kot drugi v ekipi, dobro odrezala. Na sedanjih igrah sem prvič, sodelovala pa sem že pred desetimi leti v pikadu in streljanju.

Igre podpiram, organizacija je zelo dobra, udeležencev pa je skoraj preveč, saj se težko družimo z vsemi. V podjetju sem tajnica in z veliko ljudmi govorim po telefonu, verjetno jih je nekaj od teh tudi tukaj, a jih ne poznam, zato se bomo še naprej le slišali po telefonu.

V SEL imamo športno društvo in vsi zaposleni imamo veliko možnosti za rekreacijo.«

Diana Janežič, foto Hans

Marija Preksavec

NOVI PREDSEDNIK JE DOBRO PRESTAL OGNJENI KRST

Na seji upravnega odbora športnega društva 11. aprila je bil za novega predsednika društva imenovan Robert Lah, ker je dosedanji predsednik Ludvik Golob prevzel odgovorno funkcijo pomočnika direktorja podjetja. Golob ostaja član upravnega odbora društva.

To lahko tudi pomeni, da vodenje športnega društva ni majhen zalogaj in ga je treba uskladiti s svojimi rednimi delovnimi obveznostmi. »Vsekakor,« se strinja **Robi Lah**, »posebej če imaš za seboj več kot 4.600 članov društva, število pa stalno narašča. Predsednik bdi nad delom društva, predvsem nad izvajanjem nalog, ki si jih je društvo zadalo in jih vsako leto potrdi občni zbor, ter nad zadolžitami, ki jih sprejme upravni odbor. Kot verjetno člani društva vedo, je aktivnosti res veliko.« Največjo letošnjo so že opravili in za Robija je bila ognjeni krst. To je bila organizacija in izvedba športnih iger družb proizvodnje slovenske energije. Lah: »S pripravami za igre smo začeli spomladi, še preden sem postal predsednik društva. Imeli smo sestanke s predstavniki sodelujočih podjetij, na katerih smo se dogovorili za glavne aktivnosti, podrobnejša organizacija iger pa je bila naloga našega športnega društva.

Glede na odzive že na dan iger in tiste, ki so prispeli po pošti, so bile igre odlično organizirane, dobro izpeljane. Tako mislim tudi sam. Opravili smo veliko dela, zadnjih štirinajst dni pred igrami sem se ukvarjal skoraj samo z igrami, zato se ob tej priložnosti zahvaljujem svojim sodelavcem, ki so razumeli to mojo nalogo. Bom zdaj poprijel, da nadoknadim zamujeno! Hkrati se zahvaljujem tudi vsem tistim, ki so pripomogli, da so bile igre dobro izpeljane.«

Robi Lah je v športnem društvu imel aktivno vlogo že pred to novo funkcijo. Bil je namreč predsednik nadzornega odbora, in je tako imel možnost aktivno sodelovati pri delovanju društva. Kot predsednik bo prav gotovo

društvu dal svoj pečat, sicer pa pravi: »V osnovi ne nameravam spreminjati dela v društvu, saj imamo zastavljen dober program. Po vsaki opravljeni aktivnosti pa se odslej sestanem z organizatorji in analiziramo naše delo ter njegovo uspešnost ocenimo z organizacijskega in finančnega vidika.« Robi Lah je po poklicu univerzitetni diplomirani inženir rudarstva. Dela v hidrogeološki službi, kjer je samostojni geomehanik, nadomešča pa tudi vodjo službe Marijana Lenarta. Njegovo delo je povezano z geomehaniko zemljin in hribin. Pri slednjem je njegovo delo spremljanje napetostno-deformacijskih stanj v okolici odkopov, določevanje odkopnih višin glede na montan-geološke razmere v jami, napovedovanje in analiziranje kurilne vrednosti premoga ... Za uspešno delo na teh področjih so pomembne izkušnje, in Robi jih ima 10 let. Poleg tega sodeluje v več projektnih skupinah in pri raziskovalnih nalogah, s katerimi podjetje sodeluje z NTF -

Oddelek za rudarstvo in geotehnologijo v Ljubljani. Je član projektne skupine Borba s premogovim prahom, ki jo vodi Vinko Kotnik, skupine za Čiste tehnologije, ki jo vodi dr. Simon Zavšek, ter sodeluje pri drugih projektih dr. Zavška, ki so povezani z izbruhi premoga in plina. Z dr. Zavškom sodeluje tudi pri poučevanju v Višji šoli za rudarstvo in geotehnologijo v ŠCV, kjer vodi vaje.

Vse to kaže, da mora biti Robi dober organizator svojega dela in časa. »Ja, časa je vedno premalo. Pa kljub temu ga najdem nekaj zase, za družino, za rekreacijo. Včasih sem pri NK Usnjar in NK Rudar igral nogomet, in to je še zdaj moj najbolj priljubljeni šport. Pa nasploh igre z žogo. Rad tudi kolesarim. Žal sem v zadnjem letu rekreacijo malo zanemaril in se bom moral popraviti, sicer bom slaba reklama za športno društvo,« je v šali sklenil pogovor Robi Lah.

Diana Janežič

17. OLIMPIJSKI TEK

Športno društvo skupine Premogovnik Velenje je v sodelovanju z MO Velenje in OKS – odborom športa za vse 12. junija organiziralo že 17. olimpijski tek. Velenjski teki veljajo med vsemi desetimi v Sloveniji za najbolj množične, in tako je bilo tudi letos.

Teka se je udeležilo 226 tekačev, od tega jih je 186 teklo na 3-kilometrski, 40 pa na 6-kilometrski progi okoli Škalskega jezera.

Startni strel je sprožil velenjski podžupan in poslanec DZ Bojan Kontič, ki je vsem zaželel obilo užitkov ob rekreaciji in druženju. Temu je v letošnji poslanici tekačem v olimpijskih tekih po celem svetu namenil največ pozornosti tudi predsednik MOK dr. Jacques Rogge: »Olimpijski tek je odlična priložnost, da se v duhu Coubertinove vizije zavemo fizičnih in moralnih športnih vrednot, ki so bistvo športa. Tako lahko izkoristimo šport za izobraževanje mladih v duhu boljšega medsebojnega razumevanja in širjenja olimpijskih vrednot - prijateljstva, odličnosti in spoštovanja po vsem svetu.«

Vsak udeleženec je prejel spominsko majico, diplomo in napitek, sponzorji teka pa so prispevali praktične nagrade za izžrebane tekače.

Diana Janežič

ZAHVALA

OB SMRTI OČETA
FRANCA KOTNIKA

SE ISKRENO ZAHVALJUJEVA
SODELAVCEM V HTZ-ESTO,
PREMOGOVNIKU TER SINDIKATU
ZA IZREČENA SOŽALJA,
DAROVANO CVETJE,
SVEČE IN DENARNO POMOČ.

SINOVA FRANC
IN JOŽE Z DRUŽINAMA

ZAHVALA

OB IZGUBI MAME
MONIKE FIJAVŽ

SE ISKRENO ZAHVALJUJEVA
SODELAVCEM V OBRATU
PRIPRAVE – JAMSKO VRATANJE
IN V TEHNIČNIH SLUŽBAH
TER PREMOGOVNIKU VELENJE
ZA IZREČENA SOŽALJA,
DAROVANO CVETJE
IN SVEČE.

HVALA VSEM, KI STE JO
POSPREMILI NA ZADNJI POTI
IN NAM POMAGALI V TEŽKIH
TRENUTKIH.

ALEŠ IN OTMAR FIJAVŽ

ZAHVALA

OB IZGUBI MOJE ŽENE
ZDENKE DOBNIK

SE ZAHVALJUJEM ZA PODPORO
IN POMOČ VSEM SODELAVCEM
V HTZ IN PREMOGOVNIKU VELENJE
TER VSEM DRUGIM, KI SO MI
STALI OB STRANI V MOJIH
TEŽKIH TRENUTKIH.
HVALA TUDI DRAGU KOLARJU
ZA IZREČENE BESEDE
OB SLOVESU.

ZVONE DOBNIK

ZAHVALA

OB SMRTI MOJE MAME
MARIJE LOVRIČ

SE ZAHVALJUJEM SODELAVCEM
V HTZ KOPALNICE, POSLOVODJI
STANKU SALMIČU IN NADZORNIKU
ANDREJU VODUŠKU ZA IZREČENA
SOŽALJA, DAROVANO SVEČE
IN CVETJE TER SPREMSTVO
NA ZADNJI POTI.

STJEPAN LOVRIČ

ZAHVALA

OB SMRTI MAME
KATARINE ZVONAR

SE ZAHVALJUJEM SODELAVKAM
IN SODELAVCEM DELAVNICE
ZAŠČITNIH SREDSTEV TER
SINDIKATU PREMOGOVNIKA
VELENJE ZA IZREČENA SOŽALJA,
DAROVANO CVETJE IN SVEČE.

FRANJO Z DRUŽINO

OB 60-LETNICI 1. LIGA

Ob uvrstitvi članske enajsterice NK Rudar v 1. slovensko nogometno ligo je glavni sponzor kluba Premogovnik Velenje 2. junija pripravil sprejem za nogometaše, trenerje in upravo kluba.

Nogometni klub Rudar je v eni sezoni dosegel velik uspeh tudi zato, ker je od kvalifikacij za obstanek v 2. slovenski nogometni ligi storil velik korak naprej in se uvrstil v 1. ligo. To je za klub, ki letos praznuje 60 let delovanja, dragoceno darilo.

Nogometaše je nagovoril direktor Premogovnika Velenje **dr. Milan Medved**. Poudaril je, da je podpora gospodarstva športnim klubom pomembna zato, da mlade ljudi odtegnemo ulici in jih usmerimo v športno življenje. »Zato še posebej cenim delo trenerjev, ki v različnih selekcijah vzgajate športnike, in funkcionarjev, ki skrbite za organizacijo in delovanje klubov.

Nogometna šola NK Rudar je poznana, da je v njej v mnogih letih zraslo veliko dobrih nogometašev, ki so bili tudi člani slovenske nogometne reprezentance in so dosegali odlične rezultate tudi v drugih slovenskih klubih,« je dejal dr. Medved.

Direktor je čestital in izročil spominska darila kapetanu ekipe Amirju Sulejmanoviču, trenerju članskega moštva Marjanu Pušniku in predsedniku uprave NK Rudar Dejanu Radovanoviču.

Amir Sulejmanovič se je zahvalil

glavnemu sponzorju za podporo in spodbudo ter direktorju izročil nogometno žogo s podpisi vseh članov ekipe. **Marjan Pušnik** je darilo sprejel v imenu tehničnega osebja kluba, ob tem pa se zahvalil upravi Premogovnika Velenje in vsem zaposlenim za podporo klubu. »Veseli smo navijačev, dobro urejene nogometne šole, zagotovljenih razmer za delo v klubu. Nogomet ni le šport, je način življenja, je tudi kultura. Nogomet je šport številka ena v Evropi in po zaslugi Premogovnika Velenje, delavcev v klubu in nogometašev se vrača tudi v Velenje.«

POULIČNA ANIMACIJA NA DAN RUDARJEV

Velenjčanka Senka Karlovčec, ki je bila vrsto let na delu v tujini, v Velenju pa se je dokazovala že pred tem in tudi v zadnjih letih, je bila lani izbrana kot avtorica kulturnega projekta Pespos, ki ga sofinancira MO Velenje. Senka je poznavalka tujih jezikov, magnetno celične regeneracije, pedagoška delavka, predvsem pa kulturnica, pesnica. Izdelala je kulturni projekt »**Prešernica s Cankarjeve**«, ki vključuje poulično animacijo ob državnih in občinskih dogodkih v Velenju. Tako za **četrtek, 3. julija**, na dan rudarjev, **med 9. in 17. uro** napoveduje in vabi na tretjo poulično animacijo na Cankarjevi ulici, Prešernovi cesti in na Titovem trgu.

DAN NOGOMETA OB 60-LETNICI NK RUDAR

sreda, 2. julij, od 9. do 24. ure, mestni stadion, glavno igrišče in igrišče z umetno travo

Program:

- od 9. do 15. ure tekme nižjih selekcij U7 do U16
- ob 15. uri tekma ženske selekcije U-13 in U-17
- ob 16. uri tekma U-18 z izbrano ekipo
- ob 17. uri tekma veterani NK Rudar – NK Maribor
- ob 18. uri tekma ženske selekcije ŽNK Rudar z moštvom iz tujine
- ob 20. uri tekma NK Rudar z moštvom iz tujine
- od 22. ure zabavni program, ognjemet.

Vabljeni!

USPEL 2. CVIKLOV MEMORIAL

NK Rudar Velenje posveča veliko pozornosti in truda delu z mlajšimi selekcijami v Rudarjevi nogometni šoli. Kot vrhunec tekmovalnega leta Rudarjeve mladinske šole je med 5. in 8. junijem organiziral tradicionalni »2. Cviklov memorial«, v spomin na človeka in nogometaša Matjaža Cvikla.

Turnir je bil namenjen selekciji U-18 in na njem so nastopile kvalitetne mladinske ekipe iz Hrvaške, Bosne in Hercegovine, Madžarske in Slovenije. Ekipa Varteksa je letošnji prvak Hrvaške, Zagreb je četrto uvrščen, ZTE je prvak Madžarske, Sloboda je v vrhu mladinskega nogometa v BiH, MIK Celje je letošnji finalist mladinskega pokala Slovenije, NK Rudar Velenje pa je sezono končal na četrtem mestu prvenstva.

Turnir je bil tudi promocija mladinskega nogometa, ki mu v nogometni šoli Rudarja posvečajo veliko pozornost. Osnovna naloga šole je vzgoja in prilagoditev mladih nogometašev za vir domačih igralcev članski ekipi. Iz mladinske selekcije je prav v letošnji sezoni prišlo precej kvalitetnih igralcev, ki se enakovredno vključujejo v prvo moštvo.

V nogometni šoli Rudarja je sicer 10 selekcij, od tega jih 8 tekmuje - pionirske v MNZ Celje, U-14, kadetska in mladinska pa v republiški ligi.

POSAMEZNE TEKME SO SE NA TURNIRJU KONČALE S TEMI IZIDI:

Rudar : Varteks 2 : 3, Zagreb : MIK CM Celje 6 : 0, ZTE : MIK CM Celje 4 : 0, Varteks : Sloboda 1 : 1, Rudar : Sloboda 5 : 0, Zagreb : ZTE 4 : 0, veterani NK Rudar : veterani Cviklove generacije 1 : 1.

V zaključnem delu 2. Cviklovega memoriala so bile odigrane tekme: MIK CM Celje : Sloboda 7 : 2, Rudar : ZTE 4 : 1, Zagreb : Varteks 2 : 0.

Končna lestvica:

1. Zagreb, 2. Varteks, 3. Rudar, 4. ZTE, 5. MIK CM Celje, 6. Sloboda.

Po oceni trenerjev je bil najboljši strellec Sanel Muslimović (NK Rudar), najboljši igralec Valentino Novosel

(Zagreb) in tudi najboljši vratar, Hrvoje Vincek, je bil član NK Zagreb.

Ob zaključku turnirja je vodja mladinskega pogona Marjan Marjanovič podelil priložnostna darila desetim mladincem Rudarja, ki so zaključili mladinski staž v nogometu.

Družina pokojnega Matjaža Cvikla, kateremu v spomin je organiziran turnir, izreka predsedniku NK Rudar Dejanu Radovanoviču, članom or-

ganizacijskega odbora turnirja Miranu Jalušiču, Marjanu Marjanoviču, Robertu Dolerju, Vikiju Hrastu, Mitji Kameniku, Marku Čepelniku in Ademmu Biščiču, vsem vodjem ekip, ki so skrbeli za gostujoče ekipe, vsem sodnikom, ki so pošteno in korektno opravili delo, in vsem sponzorjem, iskreno zahvalo.

d.k., foto M. Bešković

Sanel Muslimović (na fotografiji tretji z leve, številka 20) je bil izbran za najboljšega strelca na tokratnem Cviklovem memorialu. V treh tekmah je dal 4 zadetke.

Kot je povedal mladi nogometaš, ki brca žogo že 12 let, je vsakič v igro vstopil kot zamenjava, saj je bil poškodovan. Zato je toliko bolj vesel, da je bil kot napadalec učinkovit: »Dober je občutek, ko pomagaš ekipi do zmage. Vesel sem, da imamo v Velenju takšen turnir.

Lahko bi bil tudi daljši in z več ekipami. To je priložnost za mlade nogometaše, da se naigramo nogometa,« je dejal Sanel, ki upa, da bo poklican v člansko moštvo Rudarja. Vsaj še dve leti bi rad ostal v Velenju, njegove ambicije pa so igranje v tujini.

»Navijam za portugalski Porto in špansko Barcelono, in moja želja je igrati v Španiji. Kako bo s tem, bom še videl, vsekakor pa bom med EUROM 2008 navijal za Špance!«

KO POTREBUJETE TRANSPORT V RUDARSTVU IN TUNELOGRADNJI

**SMT SCHARF VAM NUDI CELOVITE
REŠITVE PRI TRANSPORTU LJUDI,
MATERIALA IN OPREME.**

**ZAGOTAVLJAMO VAM KVALITETO
ZA VAŠ USPEH IN VARNOST.**

VAŠ SMT SCHARF.

**SMT SCHARF GMBH
RÖMERSTR. 104
59075 HAMM
GERMANY
PHONE: +49 2381 960 01
FAX: +49 2381 960 230**

www.smtscharf.com

Nagradna križanka

						AVTOR: DUŠAN KOVAČIČ	POSTAVA, RAST	NENAČELEN ČLOVEK	POSUŠENA TRAVA TRE- TJE KOŠNJE	NAMIZNO PREGRINJALO	JAKOB ALJAŽ	ARABSKI KNEZ	NAJMANJŠI, KEMIČNO NEDELJIV DELEC SNOVI	SMUČAR MLEKUŽ	RIMSKI DRŽAVNI ZAKLAD
						VEČ SNOPOV, SNOPI							ŠVEDSKO SMUČ. SREDIŠČE LUTKARICA VOGELNIK		
						ŠTIRI- STOPNI VERZ									
						DAJATVE RIMSKI KURIJI					PRAVOSLA- NA NABOŽNA SLIKA ANGL.POM. JAMES				
						23. ČRKA HEBREJSKE ABECED				ŠVICARSKI MATEMATIK (GABRIEL) SESTRIN SIN					
						UČNO GRADIVO REKA, KI TEČE SKOZI PARIZ						NOSILEC IZVRŠILNE OBLASTI	POSUŠENA TRAVA PRVE KOŠNJE	NALEPNICA	PRIDOB- VANJE IN PREDELOVA- NJE KOVIN
															PODREJEN, ODVISEN ČLOVEK
	NAŠ PISATELJ MEŠKO (FRANC)	PLEMIČEV SLUŽABNIK	VELIKO PRESENE- ČENJE, OSUPLOST	MATERIJA, SNOV	MADRIDSKI NOGOM.KLUB KDOR SKRBI ZA RED					UKLETJE KRAVICA, TELICA					
SKOPLJEN OVEN													ŠVEDSKA IGRALKA EKBERG		
KDOR JE SPOVEDAN											TEMNI DEL DNEVA		KAR POD- PIRA KAKO TRDITEV RUDAR		
KOSTNI LOK NAD OČESOM													PISATELJICA PEROCI		
VATROSLAV OBLAK			RAK BREZ KLESC VRTNA RASTLINA						ZVEZDA V OZVEZDJU PERZEJ	OSEBNI ZAIMEK			OVEROVATELJ LISTIN	ETUI, TOK JADRALKA MAUČEC	
IME VEČ RUSJANOVIH LETAL				DEL POSTELJ- NEGA PERILA AVANS						RAZJEDA PRI NEKATERIH SPOL. BOLEZNH					NEKDANJI SEKRETAR OZN (KOFI)
BIOLOŠKA SKUPINA LJUDI					NEM.SMUČ. (MARTINA) NAŠE TURIST. NASELJE					NAVDUŠENO ODOBRA- VANJE	ZEMELJSKI TEČAJ ROMUNIJA			GALLJ LIJAK	
	PREDEL, DEL	NOSILNI DEL OSTRESJA PISATELJ (JANEZ)						NAŠ PLAVALEC MAJČEN				GLAVNO MESTO ESTONIJE TINE KOS			
PLAT					ČLAN DIPLOMAT. PREDSTAV- NIŠTVA	NOVOST (SLABŠAL) NIKOLA TESLA									
DOBA, VEK				POSODA ZA MLEKO VITEZOVO OROŽJE									PRIPADNIK KRAJEVNE SKUPNOSTI PRIPoved (JAKOB)		
KIRK DOUGLAS			ČILSKI SLIKAR (ROBERTO) BRANILEC								CEZIJ STAR SLOVAN				
REKA KI TEČE SKOZI RIM						NESTRO- KOVNJAK 4. IN 5. ČRKA									
BLATENJE															
ŽIVAL S KLEŠČAMI				AMERIŠKI IGRALEC BEATTY				KRADLJIVEC, ZMIKAVT							

**Nagradna križanka
PREMOGOVNIKA VELENJE**
Napišite geslo iz križanke na dopisnico in jo do 18. julija 2008 pošljite na naslov: Uredništvo Rudarja, Premogovnik Velenje, Partizanska 78, 3320 Velenje. Trije izžrebani reševalci bodo prejeli praktične nagrade.

ALGOL - zvezda v ozvezdju Perzej, OUR - reka med Nemčijo in Luksemburgom, TETRAMETER - štiristopni verz, CRAMER, Gabriel - švicarski matematik, MATTa, Robert - čilski slikar, NIGHTINGALE, Florence - angleška medicinska sestra

PREMOGOVNIŠTVO JE V
ŠALEŠKI DOLINI DOMA 133 LET
IN ENERGETIKA BO ŠE NEKAJ
DESETLETIJ POMEMBEN STEBER V
ENERGETSKI OSKRBI SLOVENIJE.

ZATO JE RUDARSKI PRAZNIK
PRAZNIK ŠALEŠKE DOLINE.

PRAZNUJTE Z NAMI
V SOBOTO,
28. JUNIJA 2008.

POHOD PARADE
S TITOVEGA TRGA
DO MESTNEGA STADIONA
OB 17.30,

48. SKOK ČEZ KOŽO
OB 18. URI,

DRUŽABNO SREČANJE
PO SKOKU
OB RESTAVRACIJI JEZERO.

SREČNO!